

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

2/2022

**Sota Ukrainassa
heijastuu
asuntomarkkinoihin**

s. 4

**Yksinasuvat
osana
yhteiskuntaa**

s. 3

**Y-säätien
Juha Kaakisen
lähtö ja loitsu**

s. 6

**Jalkapallo
kotouttaa
Mikkelissä**

s. 7

Asukasliitto ry
 Vuosaarentie 6a B, 00980 Helsinki
 p. 045 132 8404 (toimisto)
 asukasliitto@asukasliitto.fi
 www.asukasliitto.fi

Asukasliitto on vuonna 1974 perustettu valtakunnallinen, kaikkia asumismuotoja edustava järjestö. Liitto neuvoo vuokra-asukkaita, osakeyhtiön osakkaita, asumisoikeusasukkaita, asukkaiden yhdistyksiä sekä asukas- ja talotoimikuntia. Liitto tuo esille asukkaiden näkökulman ja reagoi asuntopolitiikan muutoksiin mm. antamalla lausuntoja. Liitto tarjoaa koulutusta, järjestää seminaareja ja asukastapahtumia.

Jäsenmaksu vuonna 2022 on 28 euroa/henkilöjäsen.
 Yhdistyksen jäsenmaksu jäsenmäärästä riippuen 40-45 euroa.

Asukasliiton puhelinneuvonta kaikille
 p. 0600 972 72 (puhelun hinta 1,69 €/min+pvm)

Jäsenten oma neuvontapuhelin
 p. 050 339 1150

Puhelinneuvonta arkisin klo 10-14.

Puheenjohtaja
 (tiedotus ja lehdistö)
 Hans Duncker, puh. 050 308 2321

Varapuheenjohtaja
 Riitta Salasto

Toiminnanjohtaja
 Carita Kärkinen

Asukasliiton hallitus 2021-2022
 Pasi Anttonen, Katja Karjalainen, Carita Kärkinen, Toivo Kärkinen, Isko Laurell, Unto Nikula, Tapani Raatikainen

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

Asuminen & yhteiskunta 2/2022

Päätoimittaja: Risto Kolanen
 p. 0400 204 844
 risto.kolanen@pp.inet.fi (juttuideat, tekstit)

Toimituksen kuva- ja uutisposti:
 asuminyhteiskunta@gmail.com

Toimitus: Unto Nikula, Riitta Salasto
Kuvaaja: Katja Karjalainen
Taitto: Carita Kärkinen
Kierrätysidean suunnittelu:
 Katja Karjalainen
Kierrätysidean kuva ja teksti:
 Niina Vehmaa, Vaajakoski

Numerossa avustivat:

Fabien Debrabandere, Hans Duncker, Hurjaruuth, Jyrkkälän Asukastoimikunta, Hilka Kotkamaa, Nils Krogell, Isko Laurell, Kimmo Makkonen, Oulun Asukasyhdistys, Jyri Paasonen, Salla Puhakka, Kirsi Tuura, Tuomas Uusheimo, Liisa Valonen, Manta Viitakoski, Jari HK.Virtanen ja Y-säätiö.

Kannen kuva: Virrat, Katja Karjalainen

Painopaikka: Salon Lehtitehdas 2022

Painosmäärä: 3 500 kpl

Ilmoitushinnat:

Takisivun pikkuilmoitus (lev. 120 mm x kork. 80 mm) 250 € (alv 0%)
 Puoli sivua (lev. 255 mm x kork. 185 mm) 500 € (alv 0%)

Valtakunnallinen asumisalan seminaari Porissa 24.-25.9.2022

Seuraa Asukasliiton
nettisivuja ja
lehden ilmoittelua.

Porin Raatihuone, kuvaaja Sirpa Kynäslähti

Tarvitsemme ajattelumuutoksen myös asuntopolitiikkaan

Historiallinen maanantai. Kirjoitan tämän maanantaina 16. toukokuuta, kun Tasavallan Presidentti ja Pääministeri ovat ilmoittaneet, että Suomi hakee Nato-jäsenyyttä. Natoon liittyminen on viimeinen askel sillä matkalla, jonka Suomi on tehnyt kohti täysimääräistä läntisen maailmaan jäsenyyttä.

Tämä historiallinen käänne saa minut kysymään, että koska maamme on henkisesti valmis muuttamaan myös asennetaan asumiseen aidon länsieurooppalaiseksi? Jostakin käsittämättömästä syystä luokittelemme kansalaisten sosiaalisen statuksen, osin voimakkaastikin, heidän asuntonsa hallintomuodon mukaan.

Omistaminen, eli tässä yhteydessä omistusasunto sijoittaa sellaisessa asuvan kansalaisen eräänlaiseen sosiaaliseen ykkösluokkaan, asumisoikeuskansalainen on sieltä puolesta välistä ja vuokralla asumisesta saa selvästi vähiten statuspisteitä. Omistaminen on harhakuva, kun osakehuoneiston "omistajalla" on pankkivelkaa niin paljon, että realisointitilanteessa ei myynnissä saa kuin ostotilanteessa maksetun omavastuusuuden ja senkin nipin napin.

Asenteet eivät hevin muutu. Meillä on selkeästi pitkä matka aitoon eurooppalaiseen asenneilmastoon asumisen suhteen. Tästä saa oivallisen kuvan, kun lukee lausunnot niin sanotun yhteishallinnon uudistamisen yhteydessä. Yhteishallintolaki säätelee käytännön yhteistyötä kuntien vuokra- ja asumisoikeusasuntojaan hallinnoimaan perustettu-

jen kunnallisten yhtiöiden, eli muodollisesti vuokranantajien ja asunnoissa asuvien kuntalaisten, eli vuokralaisten välisiä suhteita.

Nämä yleishyödylliset vuokra-asuntotalot ovat täysin kiistatta kuntien ja siten kaikkien kuntalaisten yhteistä omaisuutta. Asunto-omaisuuttaan hallinnoimaan ovat kunnat sitten perustaneet osakeyhtiöitä osina kuntakonsernejaan. Nämä hallintoyhtiöt ovat muodostaneet edunvalvontayhteisön, jonka nimi on "Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry". En tiedä taustaa tälle vuoden 2020 nimenmuutokselle, mutta kunnallisten vuokra-asuntoyhtiöiden yhtiökoukset pidetään pääsääntöisesti kussakin kaupunkikansliassa yhden virkahenkilön toimesta.

Edellä oleva ei ole kritiikkiä yleishyödyllistä rakentamista kohtaan. Yhteiskunnan panoksella rakennettavaa ja omakustanteisesti hallinnoitavaa vuokra-asumista tarvitaan ehdottomasti. Edunvalvontayhteisön nimi vain on oivallinen esimerkki omistamisen yliarvostuksesta, jonka takaa valitettavasti pilkistää sosiaalisesti vähemmän toivottavia asenteita.

Toivottavasti nyt tapahtuvasta, myös asennepolitiikan, muutoksesta seuraa aito uusi tapa suhtautua asumiseen. Meidän tulisi ottaa pitkä askel kohti yhteiskuntaa, jossa aidosti puhutaan asumisesta ja kodista, ilman niiden hallintamuotoa osoittavia etuliitteitä. Semantiikka muuttaa huomaamattamme asenteitamme, joten se kuinka puhumme asioista, muokkaa pitkässä juoksussa myös toimintaamme.

Puheenjohtajan palsta

Otetaan tähän lopuksi pieni sanakirjatarkastelu. Suomen kielessä on tänään vain yksi käsite ihmiselle, jonka asuminen ei perustu omistamiseen ja se on "vuokralainen". Meidän tarvitsee vain siirtyä sen verran länteen, että ylitämme Pohjanlahden, niin vuokralainen on "hyresgäst". Määriteosa "gäst" merkitsee vierailijaa, esimerkiksi "gästedbud", joka on suomeksi kutsut tai pidot. Perusasiallinen suomalainen sanoo, että nuo ruotsalaiset ovat tuollaisia ylikohteliaita diskuteeraajia. Näin saattaa olla, mutta meillä on yhteisenä terminä kolikon toista puolta kuvaava sana; "vuokraisäntä" on ruotsiksi "hyresvärd". Siellä naapurissa pidoissa on siis isäntä, jolla on vieraita kylässä. Täällä meillä on vain isäntä, mutta vieraat puuttuvat. Käsitteet kertovat asenteista ja ne vaikuttavat asenteisiin.

Toivotan oikein hyvää kesää kaikille lukijoillemme.

Hans Duncker
 puheenjohtaja

Vi behöver tänka om, också i bostadspolitiken

En historisk måndag. Jag skriver ordförandes hälsning den 16. maj. Som bäst tar vi steget ut till ett Finland helt integrerat med de västliga demokratierna. I den finskspråkiga versionen frågar jag om vi är på samma sätt västkompatibla när det gäller boendet? Svaret är tyvärr nej. I Finland lägger vi fortfarande stor vikt på hur vi disponerar vår bostad, alltså vårt hem.

Attityderna sitter segt. Vi talar fortfarande om aktiebostäder och hyresboende. Man äger sitt hem först när aktiebostaden är skuldfri. Bostadsrätt ger i dag inga andra konkreta fördelar än, att man har betalat en insats som man får tillbaka när man eventuellt flyttar. Hyresskillnad är det inte heller mellan till exempel

kommunala hyresbostäder och bostadsrätter.

Trots de minimala kostnadsskillnaderna mellan de olika dispositionsformerna, ser man ett tydligt socialt mönster. Högsta social status har de som bor i bostadsaktiebolag, bostadsrätt är "mitt i mellan" och nederst på skalan är hyresboende. Så är det inte i det mesta av Väst-Europa. Vi bor alla i våra hem dispositionsmodellen borde inte vara utslagsgivande.

Mycket på gång. Boendeförbundet fortsätter sitt arbete med rådgivning. Behovet av rådgivning och stöd, när det gäller den enskilda aktieägarens problem, tar inte slut. Trenderna på bostadsmarknaden är starka men också motstridiga. Boendekost-

Ordförandes spalt

naderna stiger men det gör bostadspriserna inte. De som investerar i hyreslägenheter är mycket försiktiga. Kraftigt ökande energikostnader tillsammans med en relativt hög inflationstakt gör det allt svårare, att tyda det man tror sig se i kristallkulan.

En bra och vitaliserande sommar. Vi får hoppas att det blir en varm och kraftgivande sommar. Det är den ljusa årstiden som skall ge oss en "boost" så, att vi sedan orkar leva igenom den mindre strålände årshalvan.

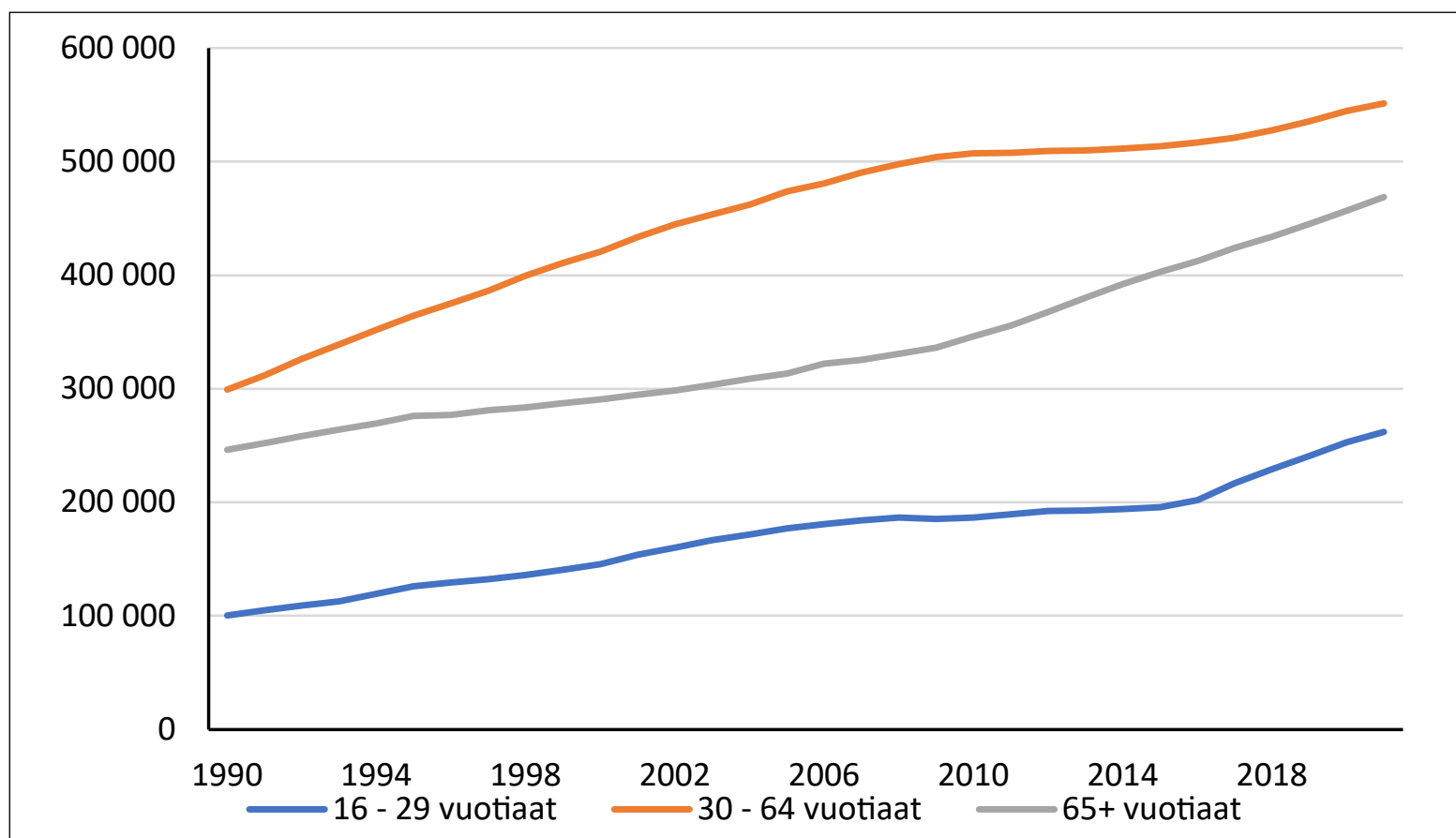
Allt gott...

Hans Duncker
 ordförande

Yksinasuvat osana yhteiskuntaa

Yhteiskunnalliseen keskusteluun tarvitaan enemmän yksinasujien ymmärtämistä. On täysin hyväksyttävää elää ilman kumppania ja lapsia. Toiset ovat yksinasujia omasta tahdostaan, toisille yksinasuminen ei ole aina valinnaista, vaan tilaisuuteen myös ajaututaan.

Yksinasuvat Suomessa 1990-2021.
Tilastokeskus SVT Asunnot ja asuinolot 2020.

Suomessa 1990-luvulta saakka on vietetty äitienpäivän aattona epävirallista merkkipäivää **Lapsettomien lauantaita**. Kiinnassa vietetään 11.11. sinkkujen päivää, ja se tarkoittaa esimerkiksi nettikappassa vuoden suurinta päivämyyntiä. Entä millainen on yksinasujan arki?

Asunnot on suunniteltu usein perinteisille ydinperheille, vaikka yksinasuminen on varsin yleistä. Lainsäädäntö ei ole riittävästi ottanut huomioon yksinasumista. Yleistyvä sinkkuus haastaa elämäntapaan liittyvän kulttuurisen käsikirjoituksemme parisuhdekeskeisyyteen. Tutkija **Anu Kinnunen** on tehnyt useamman vuoden terapiatyötä sinkkujen kanssa ja on väitellyt Tampereen yliopistossa aiheesta vuonna 2021.

Yhteiskunnalliseen keskusteluun tarvitaan enemmän yksinasujien ymmärtämistä. On täysin hyväksyttävää elää ilman kumppania ja lapsia. Toiset ovat yksinasujia omasta tahdostaan, toisille yksinasuminen ei ole aina valinnaista, vaan tilaisuuteen ajaututaan, koska sopivaa kumppania ei ole löytynyt. Anu Kinnunen piti aiheesta esityksen huhtikuun Tulevaisuusfoorumissa Helsingissä.

Yhden hengen asuntokuntia yhä enemmän

Yksinasumisen lisääntyminen on viime vuosina voimistunut, sillä

vielä 2010-luvun taiteessa (2008-2012) yksinasuvien määrä kasvoi keskimäärin 14 000 hengellä vuodessa, kun se viiden viime vuoden aikana on kasvanut keskimäärin 28 000 hengellä vuodessa. Yksinasuvia oli Suomessa vuonna 2020 1,25 miljoonaa ja asuntokuntien keskikoko oli 1,96.

Asuntokuntia oli **Tilastokeskuksen** viimeisimmän tilaston mukaan vuoden 2020 lopulla lähes 2,77 miljoonaa, määrä kasvoi edellisvuodesta 32 000:lla. Kaikki sinkut eivät asu yksin eivätkä kaikki yksinasuvat ole sinkkuja.

Kinnunen rajaa tutkimuksessa sinkuiksi henkilöt, joilla ei ollut tutkimushetkellä vakituista kumppania. Sinkuilla on voinut olla aikaisempia seurustelusuhteita, avioliittoja tai avoliittoja; he voivat asua yksin, yhteisössä tai lastensa kanssa. Lesket tai muuten kumppaninsa menettäneet olivat mukana tutkimuksessa.

Parisuhdenormi osana ajattelua

Perheen hyväksyvä rooli pitää sisällään ajatuksen, että sukulaisten ja muiden läheisten tulee hyväksyä uusi potentiaalinen kumppani. Nykypäivänäkään kumppanin valinta ei olisi yksityisasiä, mikä on yllättävää. Yksin asuvat asettuvat tavallaan normia vastaan. Parisuhdenormille on kuusi erilaista esiintymistapaa (**Roseneil et al, 2020** tutkimusprojektin mukaan):

1. Perheen hyväksyvä rooli.
2. Samataustaisuus (sopivuus

3. Avioliitto / elämän mittainen sitoutuminen.

4. Romanttinen rakkaus.
5. Parisuhdeseksi (ydinperheajattelu lainsäädännössä)
6. Sitoutuminen vaivannäköön.

Parisuhdeolettama vallitsee yhä Lainsäädännössä on parisuhdeolettamaa. Eimeriksi leskeneläke tai perintöverotuksessa verovapaa puoliso vähennys on 90 000 euroa verovapaana saadusta perinnöstä. Myös **Kelan etuuksiin** on merkitystä perhetaustalla.

– Voisiko oikeuksien perustana olla laajempi yhteistalous, joka ei perustu seksuaalisuuteen tai parisuhteeseen, vaan toisenlaiseen sopimukseen yhteistalouden muodostamisesta, kysyy Anu Kinnunen. Lainsäädäntöä ja etuusjärjestelmiä on tarkasteltava myös yksinasuvien näkökulmasta. Esimerkkeinä ovat kotitalousvähennys, työasuntovähennys, työmarkkinatuen tarveharkinta. Perhevapaaudistus yksinasuville tarvitsee kehittämistä. Voisiko perhevapaaudistukseen sisältyä mahdollisuus iäkkäiden sukulaisten tai ystävien hoivaan kotona?

Asumis- ja elinkustannusten nousu vaikuttaa paljon myös yksinasujien toimeentuloon. Yksinasujia on eniten 30–64 ikäryhmässä, toiseksi eniten 65+ vuotiaissa, ja kolmantena ryhmänä 16–29 vuotiaat. Monella tavoin eriarvoisuuteen ja kestäväan kasvuun liittyvät kysymykset voimistuvat yksinasuvien osalta.

Sinkun onnellisuus

Sinkkujen onnellisuudesta ja hyvinvoinnista esiintyy suuria eroja niin sukupuolen kuin parisuhdetoiveidenkin mukaan. Osa sinkuista on onnellisia. Hyvinvoinnin ja onnellisuuden vajeisiin voidaan parhaiten pureutua tuemalla sinkkuja löytämään onnelli-

suutta parisuhteen ulkopuolisista tekijöistä, kuten sosiaalisista suhteista ja terveistä elintavoista.

–Tärkeää on myös ymmärtää, että median tarjoama kuva on varsin yksipuolinen, luotsaa Anu Kinnunen yhteiskunnallista keskustelua tärkeään aiheeseen.

Riitta Salasto

Julkaisuja:

Sinkkuus Suomessa Monimenetelmäinen tutkimus parisuhdenormatiivisuudesta ja hyvinvointitekijöistä (2021). Väitöskirja Tampereen yliopisto, Sosiaali- ja Terveyspolitiikka.
<https://trepo.tuni.fi/handle/10024/135112>

Blogi:

<https://www.perheyhteiskunta.fi/>

Anu Kinnunen FT terveystieteet, DI, Kelan tutkimusyksikön tutkija.

Hypön Asuntomarkkinakatsaus

Sota Ukrainassa heijastuu Suomeenkin

Asuntomarkkinoihin erikoistunut luokituslaitos Hypo kirjasi tammikuussa julkaistussa talousennusteessaan, että "Kiristynyt poliittinen tilanne Ukrainassa ja uusien pakotteiden uhka luo Suomenkin talouteen epävarmuutta, mutta sen oletetaan jäävän korkeintaan hetkelliseksi häiriöksi."

Niin rajua on kuitenkin ajan riento, että saman ennustelaitoksen maaliskuussa kirjoitetussa Asuntomarkkinakatsauksessa todetaan "... 24.2.2022 muutti asuntomarkkinoiden myönteisen tunnelman synkeän säikyksi."

Kriisiajasta – ensin koronapandemia, sitten 2021 alkanut kiristynyt tilanne Ukrainassa – huolimatta rakentaminen ja etenkin asuntojen uudistuotanto oli viime vuonna niin vilkasta, että samalle tasolle on päästy viimeksi 1990-luvun alussa. Niin sanotun kasvukolmion vetovoima korostui ennätysellisessä asuntotuotannossa niin, että tuon kolmion kärkiin eli pääkaupunkiseudulle, Tampereelle ja Turkuun valmistui ensimmäisen kerran enemmän uusia asuntoja kuin koko muuhun maahan yhteensä.

Turvasatamailmiö kriisiaikana

Kriisiaikoina korostuu turvasatamailmiö, eli ne, joilla on runsaasti rahaa, hakevat mahdollisimman turvallisia ja varmatuottoisia sijoituskohteita. Hypo arvioi Ukrainan sodan vaikuttavan niin, että turhia riskejä vältetään kaikin keinoin.

– Epävarmoissa oloissa ainaakaan isot sijoittajat eivät katso kaikkein suurimpien kaupunkien ulkopuolelle. Kansainväliset sijoittajat ovat viime vuosina toi-

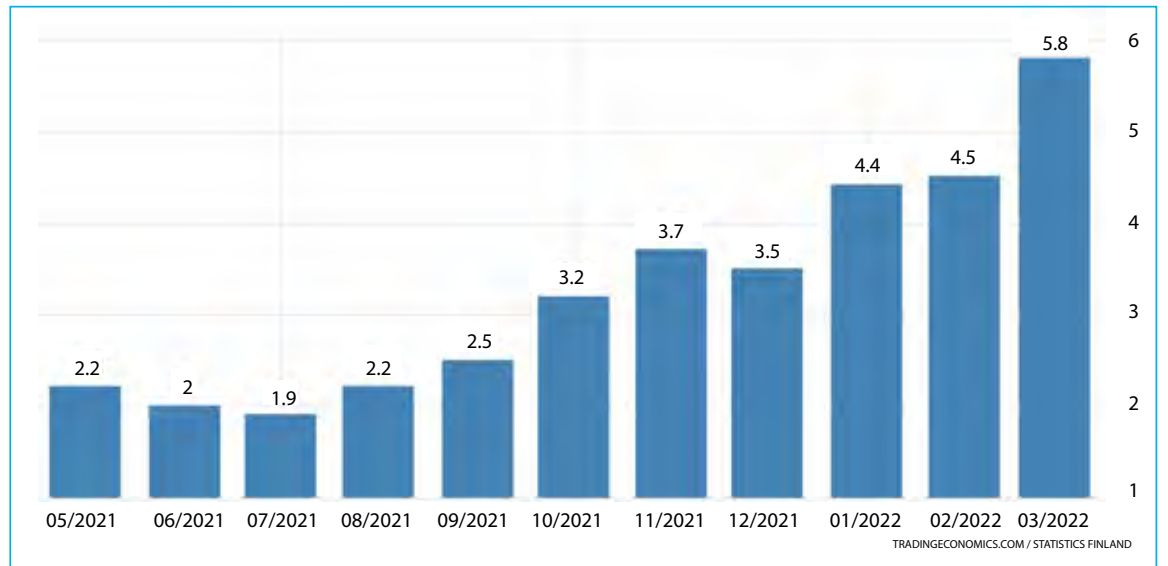
mineet vuokra-asuntotuotannon ajureina, mutta säikähtävät nyt sotaa ainakin hetkellisesti, todetaan Hypön tuoreessa **Asuntomarkkinakatsauksessa**.

Alueelliset erot kasvavat ja Ukrainan tilanteen taloudellisia vaikutuksia eritellessään Hypo arvioi kriisin vaikutusten painottuvan erityisesti alueille, joilla venäläisturistien määrä on merkittävä eli **Itä- ja Kaakkois-Suomeen**. – Sota heijastuu ainakin Itä-Suomen vuokra-asuntomarkkinoille, joissa vuokranantajien ahdinkoon ei ole luvassa helpotusta. Venäläismatkailijat puuttuvat Airbnb-asunnoista, mikä lisää entisestään vuokra-asuntojen tarjontaa suhteessa niiden kysyntään.

Myös kaikkien idänkaupasta riippuvaisten alojen, ja Venäjän kanssa kauppa käyvien yksittäisten yritysten työntekijät elävät nyt erityisen epävarmoja aikoja.

Suomi-riski vitsauksena

Hypo nostaa katsauksessaan uudeksi uudistuotannon vitsauksiksi **inflaation nousun ja rahoitukseen liittyvät ongelmat**.

Yleistä hintatason muutosta kuvaava inflaatio on ollut Suomessa nousussa viime kuukausina. Nyt sota ja pakotteet kiihdyttävät nousua.

– Inflaatio nostaa rakennuskustannuksia ja samalla rahoituskiristyy riskipitoisemmille yrityksille ja alueille. Erityisen isona rakentamiseen liittyvä riski koskee juuri Itä- ja Kaakkois-Suomea. Käynnissä olevan sodan vuoksi kansainväliset sijoittajat pohtivat nyt Suomi-riskiä aivan uusin silmin, katsauksessa todetaan.

Inflaatio on lähtenyt nousuun, ja kysymys on nyt nimenomaan hintainflaatiosta. Rakentamisen kustannukset nousevat kaikkien rakennustarvikkeiden kallistumisen vuoksi.

Energian hinta on jo ollut voimakkaassa nousussa, ja käyn-

nissä olevasta eurooppalaisesta sodasta johtuen nousun ennustetaan jatkuvan. Tämä vaikuttaa rakentamisen, mutta ennen kaikkea asumisen kustannuksiin. Kotitalouksien sähkölaskut tulevat edelleen kasvamaan, samoin lämmityskulut – olipa kodin lämmitysratkaisu mikä tahansa. Nousussa ollut inflaatio pomppasi voimakkaasti Ukrainan sodan aiheuttaman energian hinnan noususta johtuen. (Kuva)

Nyt ei siis ole kysymys palkkainflaatiosta, vaan **hintainflaatiosta**, mikä on seurausta tavaroiden ja palveluiden hintojen noususta. Tämä ilmiö nostaa kuluttajaindeksiä, mikä tarkoittaa sitä,

että kaikki muutkin kustannukset, mitkä ovat sidotut tuohon indeksiin, nousevat. Tämä koskee esimerkiksi vuokratonteille rakennettuja asuntoja sekä erilaisten instituutioiden omistamia vuokra-asuntoja.

ARA-asuntojen vuokrat määräytyvät omakustannehintojen mukaan, jolloin niiden vuokratasoon kasautuu nousupainetta juurikin näiden kahden peräkkäisen, ja osin päällekkäisen kriisin – korona ja Ukraina – aiheuttamasta rakentamisen kallistumisesta.

Unto Nikula

Kommentti

Korona ja pakotteet kiusana

Venäjän toimet Ukrainassa ja Kiinan toimet koronan torjunnassa luovat molemmat omat, erilaiset varjonsa myös Suomen asuntomarkkinaan. Jo voitetuksi oletettu koronapandemia aiheuttaa edelleen häiriötä kansainväliseen kauppaan ja logistiikkaan. Kiinan ylläpitämä nollatoleranssi on tehokas metodi virustorjunnassa, mutta sen heijastusvaikutukset ovat yllättävän moninaiset. Shanghai, mikä on monen logistiikkaketjun alku- tai solmu-kohta, on edelleen ainakin ajoittain jonkinlaisessa sulkutilassa. Monenlaiset teknisten laitteiden komponentit ja muut nipelit eivät valmistu tai sitten eivät liiku, kun tuo maailman vilkkain logistiikan keskittymä ei toimi.

Venäjän sotatoimet vaikuttavat ja tuntuvat konkreettisimmin tietenkin Ukrainassa. Suomeen, ja

tähtäläisiin asuntomarkkinoihin, sodan vaikutus tulee pääasiassa Euroopan unionin asettamien pakotteiden kautta. Pakotteet ja vastapakotteet aiheuttavat monenlaisia puutetta monella alalla. Rakennuskustannusten nousu alkoi voimakkaana jo viruspandemian aikana, jolloin kaikki kotitarvikkeet alkoivat etätyön ohessa kunnostamaan kotejaan ja kesämökkejään. Rakennustarvikekaupoissa jouduttiin ajoittain myymään pelkkää ei oota. Ukrainan tilanne kaikkine pakotteineen on aiheuttanut suoranaista pulaa monistakin rakentamisessa välttämättömistä tarvikkeista.

Edelleen päällä oleva virusongelma ja nyt lisäksi käynnissä oleva sota Euroopassa vaikuttavat molemmat sekä uudis- että korjausrakentamiseen. Koronapandemia vaikeuttaa edelleen esimerkiksi

kotien vakiovarusteisiin kuuluvien kodinkoneiden saatavuutta, kun erilaisista komponenteista on pulaa ja kuljetusketjut eivät toimi normaalilla teholla. Venäjän toimien johdosta asetetut pakotteet taas vaikuttavat ainakin puutavaran, teräksen, bitumin, ynnä muiden rakentamisessa tarvittavien raaka-aineiden ja ainesosien saatavuuteen.

Siinä määrin keskinäisriippuvainen tämä globalisaatioajan maailma on, että jossakin vaiheessa tulee eteen ja ratkaistavaksi kysymys, kuinka pitkään nämä kaikki pakotteet on pidettävä voimassa? Miten ja kenen aloitteesta ja koska näitä nyt kilvan katkottavia kontakteja voidaan alkaa taas uudelleen elvyttämään?

UN

Carita Kärrkinen

Rakennustyömaa Vuosaaren Kahvikorttelissa.

MAL-sopimus ja Matti Meikäläisen mietteitä

Kun toimii **Asukasliiton** tyyppisessä yhteisössä, jää aina välillä tehtävänä muodostamaan ”laatikkoon”. Seuraava teksti on kuitenkin kirjoitettu ”out of the box”, eli tavallisena asujana.

Asun Helsingin **Vuosaassa** ja tätä kirjoittaessani näen ikkunastani komean mäntymetsän. Kyseessä on **Pohjaveden puisto**, jotakuinkin luonnonvarainen alue, joka on ollut sienimetsäni viimeiset parikymmentä vuotta. Nyt metsääni on kaavoitettu kymmeniä kerrostaloja.

Miten **MAL-sopimus** liittyy tähän? Vuosaari on maapinta-alal-

taan 17 km². Täällä asuu tänään hieman yli 40 000 helsinkiläistä. Nyt asukasmäärää ollaan kohot- tamassa kohti 50 000 ja minua al- kaa ahdistaa. Asukasliiton viime vuoden valtakunnallinen semi- naari pidettiin **Kotkassa**, jonka luvut ovat, maapinta-ala 272 km² ja asukkaita 51 248.

MAL-sopimus **Hki-Uusimaa 2020-2031** käsittää **14 pää- kaupunkiseudun kuntaa**. Val- takunnallisessa liikennejärjestel- mäsunnitelmassa (onpa pitkä sana) on pääkaupunkiseudun priorisoitavat hankkeet kiitettä- västi listattuina. Vuosaarelaisen silmin katsottuna tämä luettelo

näyttäytyy aika oudolta.

Luettelossa ei ole ainutta- kaan Vuosaarta koskevaa han- ketta. Kuitenkin ollaan täyttä vauhtia ahtaamassa niin sanottu vanha Vuosaari ylitäyteen uusia kerrostaloja. Minua ei kuitenkaan lohduta se, että muukin Vuosaari pilataan – oma mielenmaisemani mustenee jo nyt ikkunanäkymän pilaaamisen ajattelemisesta.

Mitä voimme tehdä?

Helsingillä on lähivuosisiksi maa- varantaa yllin kyllin. Riittää kun mainitaan kaksi paikkaa, **Malmin lentokenttä** ja **Östersundom**

(Sipoolta 13 vuotta sitten val- lattu alue). Ei ole erityisen eko- logista, saati taloudellista ahtaa tänne Vuosaareen, 16 kilometrin päähän Helsingin keskustasta ja aivan kaupungin itäreunaan 50 000 stadilaista.

Työpaikkaomavaraisuus on Vuosaassa poikkeuksellisen al- hainen, eikä se tule nousemaan. Meidän on siis liikuttavaa muual- le työn ääreen. Metron kapasi- teetti on täynnä, eikä asiaan tule korjausta muutamaan vuoteen. Kumipyöräliikenne ratkaisee vain pienen osan kulkemistarpeesta. Tämä merkitsee jäätävän selkeä- ti, että ainakin puolet uusista vuo-

saarelaisista joutuvat tekemään työmatkansa omalla autollaan. Käyttämällä julkista liikennettä he joutuvat leikkaamaan melkoisen siivun elämänlaadusta, koh- tuuttomina matka-aikoina.

Ylikansoitettu Vuosaari ei ole kestävä kehitystä. Ainoa modus operandi tässä tilanteessa on kai- keti näiden asioiden jatkuva esillä pitäminen, niin valtuustossa kuin lautakunnissa, turuilla ja toreilla, kotona ja kylässä.

Taidan ryhtyä matkasaarnaa- jaksi.

Hans Duncker

Muuan vuosaarelainen

Taideyliopisto Mylly vuoden 2021 betonirakenne

Tuomas Uusheimo

Taideyliopisto Mylly.

Taideyliopisto Mylly on **Helsingissä Sörnäisis- sä** sijaitseva **Taideyli- opiston uudisrakennus**, joka valmistui vuonna 2021 etenkin **Kuvataideakatemia** käyt- töön. Se on arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja historial- lisesti arvokas.

Taideyliopisto on kiinnosta- va esimerkki kestävän, arkisen betonisen tuotantorakennuk- sen muuntojoustavuudesta, on arkkitehtuuriltaan rouhea ja ammentaa aiheita sekä entisen teollisuusalueen historiaa. Kiinteistö on jo mitoitettu 100 vuoden käyttöille. Toteutus on osoitus ammattitaitoisesta raken- nuttamisesta, saumattomasta yh- teistyöstä, ensiluokkaisesta suun- nitelusta ja toteutuksesta.

Rakentamiseen vaikeutta ovat tuoneet vaativat louhinta- ja maanrakennustyöt sekä purku- töissä säilytettävien rakennus- ten rajapinnat, joissa osassa on tarvittu vahvaa tuentaa. Vanho- ja maanvaraisia perustuksia on tuettu muun muassa suihkupaa- lutuksella. Uudisrakennuksen pe- rustukset on tehty kallionvaraise- na. Osia vanhasta viljasiilosta on säilytetty ja siilojen rakenteita on vahvistettu teräsbetonimante- loinneilla ja lämpöeristetty levy- rappaamalla.

Kohde on vaatinut erityisosaa- mista sekä uusien ja vanhojen ra- kenteiden että uuden tekniikan yhteensovittamista. Hankkeen suunnittelu ja johtaminen ovat olleet poikkeuksellisen haastavia kokonaisuuksia. Toteutunut koh-

de on osoitus ammattitaitoisesta rakennuttamisesta, eri osapuol- ten saumattomasta yhteistyöstä, ensiluokkaisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, korostaa tuo- maristo.

Taideyliopiston Myllyn ra- kennuttaja oli **Veritas Eläke- vakuutus**, jonka vuokralainen Taideyliopisto on. Arkkitehti- ja sisustussuunnittelusta vastasi **JKMM Arkkitehdit** ja rakenne- suunnittelusta **Vahanen Suun- nittepalvelut**. Pääurakoitsija- na toimi Lujatalo.

Vuoden betonirakenne -kilpai- lua on järjestetty vuodesta 1970 lähtien. **Betoniteollisuus ry** vastaa kilpailun järjestämisestä.

Riitta Salasto

Hintavertailua Suomi – Italia

Suomessa vuokrataan asun- toja. Myös Italiassa vuok- rataan asuntoja. Suomessa myös myydään asuntoja, mutta ostetaan ensisijaisesti asun- to-osakkeita. Italiassa myydään ja ostetaan asuntoja, koska vas- taavaa asunto-osakeyhtiöjärjes- telmää ei tunneta.

Esitän vertailuja Helsingin ja Torinon (Euroviisujen 2022 kau- punki) kesken sekä Lahden ja Ita- lian Pesaron kesken.

Lähteenä on käytetty mm. Il- talehden uutista (19.5.22) neliö- vuokrasta eri puolilla Helsinkiä. Päällimmäinen havaintoni lehden artikkelista on: Kertoo vuokrata- sot vain yksioista ja kaksioista. Ei siis lainkaan perheasunnoista (3h+k ja sitä isommat), joten ns. piiloviesti lienee se, että IL ei pidä vuokra-asumista lainkaan per- heiden asumismuotona(?). Onko artikkeli suunnattu vain ”sijoitta- jille”?

Helsinki: Pääkaupunki, perus- tettu 1550 jaa., satamakaukunki, asukkaita n. 650.000.

- Yksiöt: vuokrapyyntö vaihte- levat 650 €/kk, 26,5m², Kannel- mäki – 1120 €/kk, 26,5m² uusi talo Katajanokka.

- Perheasunnot, vuokrapyy- nnot: Kannelmäki: 1520 €/kk, 86,5m², 1200 €/kk, 74,5m². Ka- tajanokka: 1700 €/kk, 69,5m² – 1800 €/kk, 92m².

Myyntihinnat: - yksiöt: alk. 138.000 €, 26,5m², Kannelmäki - 278.000 €, 36,5m², Katajanokka.

Pientaloja ei ollut kummalla- kaan alueella myynnissä kirjai- tuksen tekohetkellä.

Torino: Pääkaupunki (Piemonte), perustettu 23 eaa, asukkaita n. 900.000 (alue n. 1,5M), etäisyy- det: Milano: 126 km, Rooma: 500 km. Junayhteys erittäin nopea!

- Vuokrapyyntö, em. 380 €/kk, 45m², 650 €/kk, 75m², kes- kusta. Lähde: Immobiliare.it

Pientalot, hintapyyntö: alkaen 65.000 €, ”terratetto” eli sisään- käynti kadulta kaksi kerrosta saattaa olla kiinni naapuritalois- sa. em. 260.000 €, 350m², pää- rautatieasemalle n. 3 km.

Lahti: Järvenrantakaupunki, asukkaita n. 120.000, etäisyydet: Helsinki n. 100 km, n. 50 min junalla.

Vuokra-asuntotarjonta: - yksiöt alkaen 400 €/kk, 23m² keskusta.

- Isommat asunnot em. 886 €/kk, 89,5m², Paavola (lähellä ase- maa).

Myynnissä olevat asunnot:

- Kerrostaloasuntoja: alkaen 83.000 €, 30m², keskusta,

- Pientaloja: 80.000 €, 150/200m², ns. Rintamamiestalo, Kilpiäinen; 349.000 € 327/385m², iso pientalo Kilpiäinen.

Pesaro: Merenrantakaupun- ki, (Adrianmeri), asukkaita n. 100.000, etäisyydet: Bologna 155km, Milano 360km, (junalla n.3h) Rooma 300km.

Vuokra-asunnot: alkaen 450 €/kk, 35m², keskusta, perheasun- toja alk. 1000 €/kk, keskustassa, kauempana edullisempaa.

Ostettavaa, kerrostaloasunnot: 198.000 €, 85m², keskusta, ker- rostalo. 195.000 €, 115m², histo- riallinen keskusta jne. Pientalot alkaen n. 250.000 € = ”terratetto”

yleensä hinnat alkavat n. 330.000 eurosta, jolla saa kaupunkialueel- ta vähintään 118m² talon.

Meren rannassa saa maksaa uu- desta asuintalosta jopa 1.250.000 euroa, jolla saa 300m² luxusta.

Huomioita vertailusta

Suomessa tarjonta on kapeaa ja hintavaihtelu erittäin pien- tä. Italiassa asuntotarjonta on huomattavasti monipuolisem- paa – asunnontarvitsijalla paljon vaihtoehtoja. Välimeren maissa myös isoja asuntoja ja asuintaloja on paljon enemmän tarjolla kuin Suomessa.

Selityksenä ilmeisesti kulttuuri eli perhekeskeisyys: lapset asuvat kotona hyvin usein 30-vuotiaik- si saakka ja samassa taloudessa asuu usein kolme jopa neljä suku- polvea. Mitä etelämmäksi men- nään, sitä yleisempää tämä on.

Selittävin tekijä maiden välillä on se, että asuntokanta on hyvin eri-ikäistä: Suomessa kerrostalot on pääsääntöisesti rakennettu vasta sotien jälkeen eli 1950 jäl-

keen, kun Italiassa asuntokanta on huomattavasti vanhempaa. Ostiassa (Rooman satamakau- punki) asuttiin kerrostalossa jo ennen vuotta 0 siis yli 2 000 vuot- ta sitten.

Kirjoittaja rouvineen Pesarossa.

Jari Virtanen

Kirjoittaja on FM sekä ammat- ti-isännöitsijä – evp., joka on avus- tanut lehteämme pitkään. Hänestä tulee jatkossa Pesaron kirjeenvaih- tajamme.

Y-säätiöstä eläköityvä Juha Kaakinen: Asunto ensin on edelleen asunnottomuuden poistamiseen kivijalka

Juha Kaakisen Y-säätiön toimitusjohtajakaudella toimija kasvoi vajaan kahdensadan työntekijän organisaatioksi, eurooppalaisten suurkaupunkien pääkumppaniksi asunnottomuuden vähentämisessä ja siitä tuli monen asunnottomuustyön verkoston selkäranka, Tätä kaikkea hän ei ole saavuttanut yksin, mies korostaa.

Olet johtanut Y-säätiön läpi ison kasvun ja yhteiskunnallisten murrosten 2013-2022. Miten kiteyttäisit myönteiset tulokset? Mikä ei toteutunut tavoitteista?

Y-Säätiö on jo perustamisestaan lähtien ollut keskeinen toimija asunnottomuuden vähentämisessä ja erityisryhmien asumisen kehittämisessä. Viime vuosina säätiö on vakiinnuttanut asemansa myös kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen merkittävänä rakennuttajana. Edelliseen liittyen toteutumatta jääneistä asioista voi mainita vaikkapa uusi oma ARA-tontti Vantaalta, toiveissa on edelleen.

Talven lähtöhaastattelussa mainitset ylpeyden aiheiksi tytäryhtiö M2-Kodit pienituloisten ihmisten kohtuuhintaisena vuora-asuntoina ja asukkaiden työllistämisen Uuras-ohjelmalla? Kuinka tarpeellisia ne ovat myös jatkossa 2020-luvulla?

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarpeen uskon jatkossa vain kasvavan, jos ja toivottavasti kun tavoitteena pidetään 35%:n osuutta uudistuotannosta. Suurempi haaste voi olla huolehtia siitä, että kohtuuhintainen vuokra-asunto todella on kohtuuhintainen.

Vuokranantajan roolia myös työmahdollisuuksien tarjoajana ja välittäjänä pidän tärkeänä ja sekä asukkaille että vuokranantajalle hyödyllisenä toimintamuotona.

Kuinka ratkaisevaa on ollut Asunto ensin -periaatteen käyttöönotto asunnottomuustyössä ja mitkä ovat sen jatkonäkymät asunnottomuuden lopullisessa poistamisessa? Vai voiko sellaista odottaa? Onko asunto ihmis-oikeus viimeisillekin ihmisille ilman sitä?

Asunto ensin -periaate on Suomessa jo vakiintunut asunnottomuuden poistamisen lähtökohdaksi. Sen erityinen merkitys on ollut tilapäisen asuntoasumisen korvaamisella vuokrasuhteeseen perustuvalla asumisella. Asunto ensin on edelleen asunnottomuuden poistamiseen kivijalka.

Juha Kaakinen painottaa, että siirtyminen asunnottomien tilapäismajoituksesta vuokrasuhde-asumiseen on henkisesti tärkeä ihmiselle.

Äitiyslomalla vielä oleva ministeri Maria Ohisalo tuli monien muiden joukossa saattamaan Juha Kaakisen eläkkeelle Wanhassa Satamassa Katajanokalla.

Asunnottomuuden lopullinen poistaminen on täysin realistinen tavoite vaikka lähivuosina sote-uudistuksen jälkimainingit hallintohimmeleinen sille oman haasteensa asettavatkin.

Helsingissä on International Social Housing konferenssi kesäkuun puolivälissä. Kuinka tärkeä tämä foorumi on ollut asunnottomuuden poistamisessa ja mitä tavoitteita ja keinoja siellä on löydetty yhteiselle työlle?

Social Housing Festivalin erityinen merkitys on herätellä asunto-toimijoita vastuuseen asunnottomuuden poistamisessa. Monessa maassa asunnottomuuden poistamisen esteenä on sosiaalisen vuokra-asuntokannan riittämättömyys tai sitten asukasvalinnan väärä kohdentaminen eli sosiaalinen vuokra-asuntokanta ei aina ole riittävän sosiaalista.

Henkilökohtaista. Olit alunperin kirjallisuuden opiskelija Helsingin yliopistossa 1970-luvulla? Mikä sai valitsemaan urapoluksi käytännöllisen yhteiskunnallisen uudistustyön, asunnottomuustyön?

Vaikka kirjallisuus oli pääaineeni opiskelin kyllä muun muassa sosiologiaa ja sosiaalipolitiikka eli ei se hyppy ihan niin dramaattinen ollut. Kyse oli pitkälti sattumista niin kuin usein työuralla käy. En ole koko työuraani asunnottomuuden parissa viettänyt, lähes puolet 43 työvuodesta on mennyt

Kommentti

Franzenian luennoilta luotettavaksi asuntolausunnonantajaksi

Sain kutsun Y-säätiön toimitusjohtajana 2013-2022 toiminen ja tärkeimmän elämänuransa asunnottomuustyössä tehneen **Juha Kaakisen** läksiäisiin **Wanhassa Satamaan 29.4.** vappuviikon viimeisenä arkipäivänä. Heti päätin: tätä ei saa missata. **Tutustuin 1970-luvun puolivälissä** nuoreen kirjallisuustiedettä lukeneeseen intellektuelliin Franzenian sosiologian cumlaude -luennoilla. Hän näytti kuin joltain Frankfurtin koulun filosofilta vanhoissa kuvissa. Yhteinen ystävämme **Ilkka Turunen** esitteli meidät. xxx

Kolme tärkeintä oppia asunnottomuustyöstä

- 1. Yhdessä on parempi kuin yksin.**
“Mistään ei tule mitään ilman yhteistyötä. Ihmisiä täytyy kunnioittaa, oli kyse sitten organisaatioiden välisestä yhteistyöstä tai asukkaiden kanssa toimimisesta. Liputan aitouden ja tasavertaisuuden puolesta. Asunnottomuuden poistamisessa emme ole eri puolilla, vaan samalla asialla.”
- 2. Uusia ratkaisuja syntyy, kun antaa tekijöille vapautta.**
“Y-Säätiön työntekijät ovat lähtökohtaisesti hyvin fiksuja. He käyttävät hoksottimiaan ja keksivät ratkaisuja pulmiin, kun heille antaa siihen tilaa ja mahdollisuuksia. Tämä ajattelutapa pätee takuuvarmasti muihinkin organisaatioihin.”
- 3. Tulevaisuuden ennakoiminen vaatii mielikuvitusta.**
“Asunnottomuus ei ole luonnonlaki, vaan ongelma, joka voidaan ratkaista. Siksi meillä pitää olla mielikuvitusta ajatella sellaisia asioita, joita ei ole vielä toteutettu. Meidän on myös osattava katsoa eteenpäin ja miettiä, miltä maailma näyttää ilman asunnottomuutta. Nyt on aika järjestää kodit kaikille niistä tarvitseville, kun tulevaisuudessa häämöttää vielä isompia yhteiskunnallisia kysymyksiä.”

(Juha Kaakinen, Y-säätiön verkkosivu)

julkisten palvelujen ja sosiaalialan kehittämisen parissa.

Mutta alku sujui 1980-luvulla Helsingin kaupungin palveluksessa pääosin asunnottomuuden parissa ja sitten uudelleen 2000-luvulla, mistä ajasta Y-Säätiössä vuodesta 2013.

Kerrot, että kansainvälinen työ kiinnostaa, luoda yhteistä ymmärrystä asunnottomuustyölle myös ulkomailla. Tuleeko sinusta seniorikonsultti eurooppalaisiin suurkaupunkeihin tms?

Paljon myöhemmin tutustuin häneen sosiaali- ja asunnottomuustyön asiantuntijana ja tekijänä. Sanoin läksiäisissä, etten olisi silloin 1975 uskonut, että teoreetikosta tulee näin käytännöllisen yhteiskunnallisen muutostyön tekijä. **Ilkka Taipale**, asunnottomuustyön veteraani, sanoi samassa pöydässä, että Juhasta tuli kaupungin sosiaaliryönten huoltokonttorin päällikön sijainen jo 1970-luvun lopussa. Juha on ollut sujuva ja nopea lausunnonantaja asumislehden päätoimittajalle, kun hallitusohjelma tai muu tärkeä asuntopoli-

Vaikka juuri tällä hetkellä istun Utrechtissa ja olen menossa puhumaan Hollannin ministeriön tilaisuuteen ei minulla ole mitään erityistä pyrkä konsultiksi. Kutsu Uuteen Seelantiin on kyllä voimassa ja se vähän houkuttelee.

Risto Kolanen

Tekstissä on käytetty hyväksi myös Juha Kaakisen lähtöhaastattelua talvelta 2022 Y-säätiön sivulla.

Risto Kolanen

Naantalin asuntomessut 2022 tulevat: Saarenmoiset Luonnonmaalla

Lounatuulen asuntoalueella voi tutustua monipuolisiin koteihin, kestäviin energiaratkaisuihin ja tekniikkaan. Samalla voi hengähtää meren äärellä ja tutustua Naantalin suurimpaan aurinkopuistoon, joka rakennetaan meren rantaan laituri-alueelle ja puiston huoltorakennuksen katolle.

Hyvissä sääolosuhteissa aurinkoenergiapuisto ja messualueen talojen omat aurinkopaneelit voivat tuottaa yhteensä enemmän energiaa kuin mitä asuinalueella kuluetaan. Rannassa venenäyttely täydentää asuntomessujen tarjontaa.

– Viisi vuotta on kulunut ideasta avajaisiin. Lounatuuli on edellisiin messualueisiin verrattuna erilainen. Alue on luonnonläheinen ja rakennetaan saariston ehdoilla, kertoo projektipäällikkö **Timo Tirri** Naantalin kaupungin edustajana.

Messualueella on 38 kohdetta, vuokrataloja, omakotitaloja, parija rivitaloja. Metsän voiman voi tuntea sisällä ja ulkona. Luonnon monimuotoisuutta kunnioitetaan viherrakentamisessa Naantalin ympäristöohjelman mukaisesti. Viherrakentamisessa on suosittu luonnonkasveja, ja piharakentamisessa painotetaan maisemoinnin merkitystä.

Alueen puita on suojattu rakentamisen aikana ja runsasta kaivamista on yritetty minimoida. Alueen keskellä on myös pieni suoalue. Jätehuollossa kortte-

likeräyspisteelle tulee sähköinen lukitus ja digitaalinen näyttö mm. lajitteluohjeista. Yhteiset astiat seitsemälle eri jätelajille löytyy keskitetysti yhdestä paikasta. Naantali on kaupungin jätehuollostosta vastaavan **Lounais-Suomen Jätehuollon (LSJH)** pilot-tialuetta.

Asuntomessujen aikana esillä on kaksi kalustettua asuntoa, joissa näkyy puuseppä **Johannes Simosen** kädenjälki vanhasta kunnostetuissa tai uusissa huonekaluissa. Vuokrataloyhtiön upea yhteissauna on juuri Simosen valmistama.

Mukana on toistakymmentä talotehdasta, useita rakennusliikkeitä ja kymmeniä näytteilleasettajia. Yksi uusi tulija on **1Koti Rakennusliike Oy**, joka on toteuttanut 1Koti IsoKoskelon kohteet 34 ja 35. Asunnoissa on erikoisuutena moderni veranta, joka on suljettavissa lukolliseksi tilaksi tai avattavissa avoimeksi terassiksi taiteoven avulla. Ulkoa mennäänkin olohuoneeseen, jonka sivulla on eteinen. Taiteelle on annettu vahva asema kotien sisustuksessa.

Yksi Naantalin asuntomessujen teemoista on luonnon kunnioitus. Linnunpöntöt ovat paikallisten koululaisten lahjoittamia.

Velkuan hirsikoulu ja puupintainen kerrostalo keskustassa

Oheiskohteina voi tutustua hirsiseen **Velkuan yhtenäiskouluun Palvan saarella**, lossimatkan takana. Kohde on tarkoitettu pääsääntöisesti ryhmille, kyselyt: visitnaantali.com > **asuntomessut ryhmille**. Toinen oheis-

Kohde 34, IsoKoskelo. Taideteos Maiju Tirri. Kuvassa Jonna Lehti, 1Koti Rakennusliike.

Aurinkopaneeleita venerannassa.

kohde on kerrostalo Naantalin keskustassa, osoitteessa Tuulen-suonkatu 27. Asumisoikeustalo on Naantalin uutta modernia keskustakorttelia. Talon katolle tulee aurinkopaneeleita ja lämmitys hoituu vesikiertoisen lat-

tialämmitysjärjestelmän avulla. Kohteeseen pääsee samalla lipulla. Asuntomessut 15.7.-14.8.2022 Naantalissa.

Riitta Salasto

Lehtemme oli Median ennakkomatalla 19.5.2022

#EqualGame Jalkapallolla sosiaalisia tukirakenteita kotoutumiseen

Monikulttuurisuuden arvo näkyy päivittäin **Mikkelin Pallo-Kissojen** ja muiden jalkapalloseurojen arjessa. Maahanmuuttajataustaisista perheistä tulevat pelaajat kantavat ylpeydellä Suomi-paitaa miesten, naisten, poikien ja tyttöjen maajoukkueissa. Suomalaisella jalkapallolla on ainutlaatuinen yhteiskunnallinen rooli kotouttajana. Jalkapallo on myös Suomessa uusien maahan tulleiden ihmisten parissa suosituin urheilumuoto.

Pallo-Kissojen hankkeen nimi **#EqualGame** juontaa juurensa **Euroopan jalkapalloliitto UEFA:n** kampanjaan, jolla yhdistetään jalkapallon tähtien nimet ja ruohonjuuritason pelaajat. Se pyrkii välittämään selkeän viestin siitä, että peli on avoin kaikille – riippumatta esimerkiksi etnisestä taustasta, iästä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta ja uskonnollisista vakaumuksista. Hankkeella halutaan vahvistaa maahanmuuttajien kotouttamista, ammatillista osaamista ja luo-

Iloinen #Equal game -joukkue sisätreenissä toukokuussa 2022.

da paremmat edellytykset heidän kiinnittymiselleen suomalaiseen työelämään erityisesti jalkapallon avulla.

Kolmas sektori kotouttaa

Yhdistykset ovat tärkeä osa kansalaisyhteiskuntaa, jossa ihmiset pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan. Kolmas sektori on merkittävä kotoutumista edistävä voimavara, jota ei vielä osata täysin hyödyntää. Yhdistystoiminta

tuo yhteen sellaisia henkilöitä, joilla on sama kiinnostuksen kohde. Nämä ihmiset voivat kokea yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta.

Jalkapallo onkin kansainvälinen kuningaslaji, joka on harrastusmäärissään yliverlainen. Jalkapallo on siten yksi maailman puhutuimmista kielistä. Se yhdistää kansoja ja kulttuureja ainutlaatuisella tavalla. Jalkapallo liikuttaa Suomessa säännöllisesti

yli 500 000 ihmistä. Lajin kotouttavalla vaikutuksella on ollut oma roolinsa suomalaisen jalkapalloperheen kasvussa ja kehityksessä.

Innovatiivinen malli yhdistää eri toimijoita

Hankkeessa luodaan uusi toimintamalli, jossa yhdistetään kotoutumisen keskeisten viranomaisten, maahanmuuttajakoulutuksen, ammatillisen valmentaja- ja liikuntakoulutuksen sekä työharjoittelupaikkoja seuroissa. Se tukee eri tahojen yhteistyötä, maahanmuuttajien kotouttamista ja työllistymistä liikunnan avulla sekä luo paremmat edellytykset verkostoitumiselle eri toimijoiden parissa.

Toimintamallin avulla vahvistetaan maahanmuuttajien ammatillista osaamista, kehitetään heidän kielitaitoaan ja muita työmarkkinavalmiuksiaan koulutuksen sekä valmennuksen avulla. Hankkeen toimintamallia voidaan jatkossa monistaa jalkapalloseurojen lisäksi muille aloille.

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on myöntänyt Mikkelin Pallo-Kissoille Suomen rakennerahasto-ohjelmasta rahoituksen hankkeelle ajalle 1.3.2022 – 31.11.2023. Hankkeen idea on noussut esille, kun Pallo-Kissat on järjestänyt ympäri Etelä-Savoa monipuolista liikuntatoimintaa, jossa mukana ovat olleet myös maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat.

Jyri Paasonen

Kirjoittaja Jyri Paasonen, Mikkelin Pallo-Kissat ry:n puheenjohtaja.

Kolumni

Nopeutuuko vihreä siirtymä?

Tämän lehden edellisessä numerossa, tällä samalla palstalla oli esillä henkilöautoilijoiden kapina bensiinin hinnan nousua vastaan. Kaikkien öljytuotteiden hinnat ovat todellakin nousseet ennätystasolle, ja kapinamieltä nostatti seikka, että hintojen nousu näytti kohdistuvan enimmäin juuri liikennepolttoaineisiin.

Nyt tilanne on sillä tavalla selkeytynyt, että hintojen nousu kohdistuu liki kaikkeen, mikä ylipäänsä on hinnoiteltu. Elinkustannusindeksi on voimakkaassa nousussa. Eli elämästä on tullut yllättäen kallista. Eikä tälle menolle tunnu loppua näkyvän. Pitkään lähes paikallaan jököttäneet indeksit ovat alkaneet ”elämään”, mikä kansalaisen kannalta tarkoittaa ja näkyy ja tuntuu kaikkien hintojen nousuna. Kaikki **Tilastokeskuksen** noteeraamat indeksit kurottavat koilliseen.

Tuoreimpien ennusteiden mukaan ruoan hinnan nousussa ollaan tänä vuonna ennätystasolla. Nousuksi ennustetaan kaksinumeroista prosenttilukua. Kuluttajahintaindeksissä mennään nyt kuuden prosentin tasolla, ja eriteltynä siitä hinnoiteltujen hyödykkeiden kokonaisuudesta löytyvät suurimmiksi nousijaryhmiksi ruoka, energia ja rakentaminen. Eli kohtuullisen keskeisiä jokapäiväisen elämisen kustannuksia.

Juuri nyt tuntuu, että kaikki vähänkin inhat asiat voi niputtaa johtuvaksi Ukrainassa käynnissä olevasta sodasta. Ja paljoo se vaikuttaakin, mutta ihan kaikki ei selity sillä. Poikkeuksellisen pitkään alhaisella tasolla pysynyt inflaatio eli hintatason muutoksia indikoiva lukema oli nousussa jo viime vuonna. Ennen Ukrainan tapahtumia monien talouden ongelmien selitettiin johtuvan ainakin jossakin määrin koronapandemiasta. Energian hinnat ovat olleet joka tapauksessa nousussa

jo ennen ikäviä tapahtumia Ukrainassa.

Energian, samoin kuin rakennustarvikkeiden hintojen nousuprosentit ovat kaksinumeroisia. Nämä molemmat, ja varsinkin ne yhdessä, tulevat nostamaan asumisen kustannuksia. Asuminen vaatii täällä kylmässä pohjolassa paljon energiaa. Asuintalojen uudistustuotannossa, ja myös vanhojen peruskorjauksissa, yritetään etsiä uusia konsteja pitää talot lämpiminä kovillakin pakkasilla.

Koko maailmassa ollaan pitkään valmisteltu niin sanottua vihreää siirtymää. Riippuen katsantokannasta tilanteesta voi tulkita olevan mukana vaikkapa kohtalon ivaa, tai sitten se on vaan raakaa realismia. Nimittäin vihreä liike – tässä en tarkoita vihreitä puolueita – sai alkuvuonna ydinvoiman vastustamisesta, mutta nyt meitä isolta osalta autaa **Olkiluodon** uuden ydinvoimalan valmistuminen. Se näyttää olevan tärkeässä osassa sitä prosessia, mikä auttaa meitä suoriutumaan niistä tiukoista aikarajoista, joita täällä ollaan asetettu ilmastonmuutosta hillitseväälle vihreälle siirtymälle.

Kaikki Venäjältä tullut energia on ollut niin sanottua fossiilienergiaa. Suomen virallisen ilmastostrategian mukaan fossiiliraaka-aineista energian tuotannossa on päästävä eroon. Nyt näyttää siltä, että ainakin Venäjältä tuodun raaka-aineen verran fossiilisten polttoaineiden kulutus leikkautuisi kerralla pois meidän ilmastorasituksesta. Siis jos se korvataan kotimaisella uusiutuvalla.

Voisikohan tästä kehitellä ajatuksen, että tälläkin, nyt Euroopan päällä olevalla synkällä pilvellä on hopeareunus. Ja voisiko se olla sen vihreän siirtymän nopeutuminen?

Unto Nikula

Rovaniemi, Korkalovaara

Periksi ei anneta

Tämäkertainen tarinani tulee sekun juttujen runsaudensarvesta nimeltään **Asukasliiton neuvonta**. Tällä kertaa haluan valaista sitä todellista sitkeyttä, mitä suomalainen osoittaa, kun hänen tai ehkä heidän pitää osoittaa olevansa oikeassa.

Paikka ja aika

Olemme Varsinais-Suomessa, kaupunkikunnassa ja tarina alkaa kehittyä osakkaan yhteydenotosta taloyhtiön hallitukseen 2.2.2021. Osakas on runsas vuosi aikaisemmin ostanut yhtiöstä asunnon. Muuten kaikki hyvin, mutta kylpyhuone on kolea, koska lattialämmityksen teho ei oikein riitä tai sitten se on väärin asennettu.

Sysäyksen ottaa hallitukseen yhteyttä osakas saa, kun hän kuulee, että kaikissa muissa asunnoissa on kylpyhuoneissa seinälle asennettu lämpöpatteri. Seinäpatteri on siis perustasoa.

Meneekö oppineiden aikaa hukkaan?

Vajaa kuukausi ensimmäisestä yhteydenotosta, osakas lähestyy uudestaan hallitusta toistaen, että hänkin haluaa seinäpatterin. Runsaan kuukauden kuluttua tulee sitten ilmoitus, että hallitus on käsitellyt asiaa eikä suostu

asetamaan ko. patteria viitteen **Asunto-osakeyhtiölain lukuihin 4 ja 5**.

Osakas pyytää täsmennystä, koska viittaus lukuihin 4 ja 5 on aika väljä. Nyt tulee täsmennys, tapaus on Asunto-osakeyhtiölain erillisten lukujen summa. Sitkeä osakas ryhtyy selvittämään, missä vaiheessa ja olosuhteissa patteri on kadonnut. Tämän vuoden maaliskuuhun tullessa selviää, että yhtiö on teettänyt laajan korjauksen vesivahingosta kylpyhuoneessa.

Yhtiön hallussa ei ole mitään dokumentteja korjauksesta. Osakas kyllä löytää ne taloyhtiön vakuutusyhtiöstä. Kopioita niistä osakas ei saa, ne voidaan luovuttaa vain vakuutetulle, taloyhtiölle.

Imperiumin vastaisku

Nyt taloyhtiö ja isännöitsijä aktivoituvat. Hallitus tarjoaa yhteispalaveria Kiinteistöliiton juristin kanssa, ja lisäksi määrätään osakas asentamaan puuttuva patteri 30.05. mennessä. Osakas kummeksuu sitä, että taloyhtiö ei vuoden aikana ota kantaa puuttuvaan patteriin, mutta nyt määrätään osakas asentamaan sellaisen omalla kustannuksellaan. Osakas kieltäytyy kohteliaasti tarjotusta juristipalaverista. Hän on ymmärtänyt **Kiinteistöliiton** olevan taloyhtiöiden halli-

Päivystäjän pakina

tusten edunvalvoja.

Tämän jälkeen hallituksen kanta on ollut se, että on noudatettu Kiinteistöliiton vastuunjakoalukkoa, eikä ole aihetta palata asiaan. On vielä auki, miten tarina jatkuu – jos jatkuu. Eräs yhteinen piirre näissä tarinoissa on se, että osapuoli, joka sitkeästi esittää vaikka kuinka pätemättömiä väitteitä jää voittajana taistelukentälle.

Onko tarinasta jotakin opittavaa?

Sen tästä ainakin opimme, että isännöinnin heikkous on tässä punaisena lankana. Hallitukseen on usein liiki mahdotonta löytää osakkaiden joukosta kiinteistöhoitoa tuntevia osajia. Sitä varten on olemassa isännöitsijä. Tässäkin tapauksessa isännöitsijä on alan keskiarvosta yrityksestä. Kyllä toimeksiantosuhteeseen pitää sisältyä muutakin kuin, että sanotaan tapauksen olevan lain eri lukujen summa.

Tämä sinällään joustava suhtautuminen Asunto-osakeyhtiöläkiin ei onneksi ole käytössä esimerkiksi Sote-sektorilla. Lääkäri poistaa erehdyksessä minulta terveen munuaisen sen sairaan sijaan.

Miltä kuulostaisi, jos hän sitten sanoisi, että tämä tapaus on terveyslain eri lukujen summa?

Hans Duncker

ARA tukee maakaasusta luopumista

ARA myöntää energia-avustusta korjaustoimenpiteisiin, joiden myötä luovutaan asuinrakennuksen lämmittämisestä fossiililla polttoaineella. Fossiilisia polttoaineita ovat esimerkiksi maakaasu, öljy ja kivihiili.

Energia-avustus myönnetään muutoksesta aiheutuneisiin korjaustoimenpiteiden kustannuksiin.

– Avustuksen laskentaan hyväksytään kaikki toimenpiteen

aiheuttamat kustannukset, joita ovat esimerkiksi vanhan säiliön ja laitteiston purkaminen sekä uuden lämmitysmuodon laitteistot asennuksineen”, ARA:n ylitarkastaja **Sini Sirén** sanoo.

Energia-avustuksen suuruus on puolet kokonaiskustannuksista.

– Avustuksen saaminen edellyttää, että rakennuksen energiatehokkuus paranee riittävän paljon. Avustuksen maksimimäärä on

4000 euroa per asuinhuoneisto, kun prosentuaalinen aleneman täyttyy tai enintään 6000 euroa, jos asuinrakennuksen energiankulutus saadaan muutoksessa lähes nollaenergiatasolle.

ARAn energia-avustusta voivat hakea asuinrakennuksen omistavat henkilöt, taloyhtiöt ja ARA-yhteisöt. Avustusta myönnetään vuosina 2020–2022.

(ARA)

Vihreää siirtymää tuetaan

Hallitus myöntää lisätukea asumiseen liittyviin toimiin, mitkä tukevat vihreää siirtymää. Rakennusten energiaremontteihin, öljylämmityksestä luopumiseen sekä sähköautojen latausinfraan rakentamiseen tarjottaviin avustuksiin on tulossa mittava, yhteensä yli 200 miljoonan euron lisärahoitus.

Nykyiset kriisit alleviivaavat tarvetta vahvistaa huoltovarmuutta ja omavaraisuutta sekä vauhdittaa vihreää siirtymää. Rakennuksissa kuluu noin 40 prosenttia käyttämästämme energiasta. Jokainen

energiatehokkaaksi remontoitu rakennus on askel kohti Suomen energiainsäilyttä ja hiilineutraalia Suomea 2035.

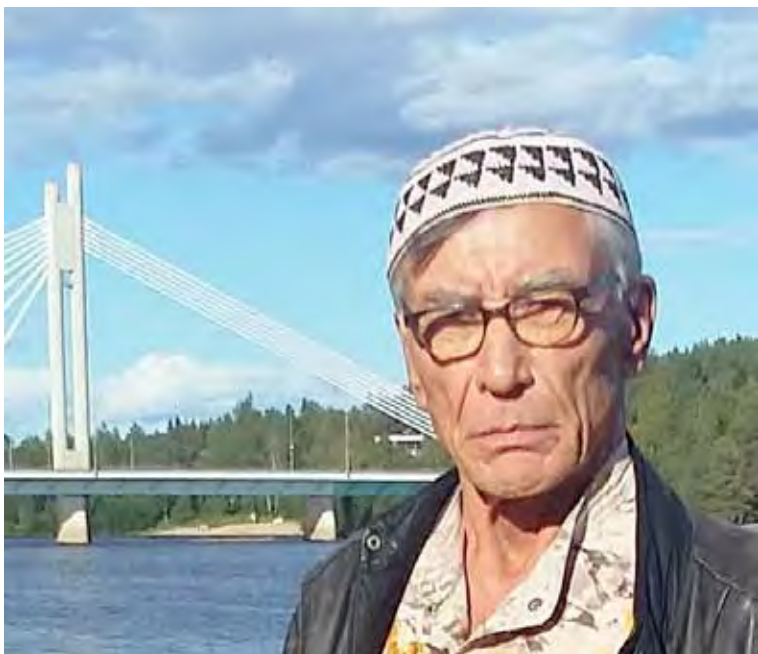
Asuinrakennusten energia-avustukseen kohdistetaan valtion asuntorahastosta vuosina 2022–2023 yhteensä 100 miljoonaa euroa. Määräraha tuetaan fossiilista polttoainetta käyttävästä lämmitysjärjestelmästä luopumista.

Asuinrakennusten energia-avustuksella kannustetaan rakennusten omistajia tekemään energiatehokkuuden parannuksia

merkittävästi rakentamismääräysten minimivaatimuksia parempaan tasoon. Myös liikenteen sähköistymiseen ohjataan lisävaroja. Taloyhtiöille tarjottavaan sähköautojen latausinfraan varataan 30 miljoonan euron lisärahoitus vuosille 2022–2023.

Vuodelle 2022 osoitetut lisämäärärahat esitetään lisätaloustarvissa. ARA jatkaa asuinrakennusten energia-avustusten ja latausinfraan hakemusten vastaanottamista.

(Ympäristöministeriö)

Asuinrakennusten korjaustarve kasvaa

Kiinteistöliitto julkaisi keväällä raportin korjaustarpeen tilanekuvasta vuoteen 2050 saakka. Yksi ratkaisu, jolla korjauksia voidaan edusauttaa, on asunto-osakeyhtiöiden perusparannusten valtion tarjoaman täytetäkausjärjestelmän remontointi nykytilanteen vaatimusten mukaiseksi.

Rakennus- ja asuntokanta on tärkeä osa kansallissomaisuutta ja kotitalouksien varallisuutta, mutta sen korjaustarpeesta on ollut vain vähän tietoa. Suomen asuinrakennusten tekninen korjaustarve on tulevina vuosikymmeninä keskimäärin 7,8 miljardia euroa vuodessa, arvioi keväällä julkistettu **Pellervon taloustutkimus PTT:n ja Tampereen yliopiston** tutkimus. Tästä noin 95 prosenttia on taloudellisesti perusteltua.

Tällä hetkellä korjausinvestointien kokonaismäärä vastaa melko hyvin vuotuista korjaustarvetta, mutta tarve kasvaa tulevaisuudessa, koska rakennuskanta ikääntyy. Vuoden 2020 lopussa Suomessa oli yli 1,3 miljoonaa asuinrakennusta, joiden yhteinen arvo on noin 480 miljardia euroa. Asuinrakennusten kerrosalasta omakoti- ja paritalot muodostavat yli puolet, kerrostalot reilun kolmasosan ja rivitalot noin 10 prosenttia.

Aikavälillä 2022–2050 asuinrakennusten teknisen korjaustarpeen arvioidaan olevan vuosittain keskimäärin 4,07 miljardia neljättä. Tämä tarkoittaa noin 7,8 miljardin euron investointeja. On kuitenkin tärkeää erottaa teknisesti perusteltu korjaustarve ja taloudellisesti perusteltu.

– Kaikille asunnoille ei välttämättä ole kysyntää tulevaisuudessa, joten niiden korjaaminen ei ole taloudellisesti kannattavaa. Siksi on tärkeää tietää, miten asuntokysyntä ja -tarjonta kohtaavat tulevaisuudessa eri alueilla, kertoo Pellervon Taloustutkimus PTT ry:n ennustepäällikkö **Janne Huovari Kiinteistöliiton webinaarissa 27.4.2022**.

Kysyntää kasvavilla alueilla

Pääkaupunkiseudulla ja muilla kasvavilla alueilla asuinrakennuskannalle oletetaan olevan kysyntää, joten koko tekninen korjaustarve on myös taloudellisesti perusteltua. Väestöltään tasaisesti kehittyvillä alueilla taloudellisesti perusteltu korjaustarve on niin ikään 95 % teknisestä korjaustarpeesta, supistuvilla alueilla 92 % ja paljon supistuvilla alueilla 85 %.

Vaikka väestöään menettävillä alueilla kaikkia asuinrakennuksia ei kannata korjata, tarvitaan myös siellä uudisrakentamista, koska sillä vastataan asuntomarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin.

– Esimerkiksi vanhenevaa väestöä muuttaa syrjäisemmiltä seuduilta lähemmäs palveluita, toteaa Janne Huovari.

Markkinahinnoiltaan edullisten alueiden korjaustarvetta tulee

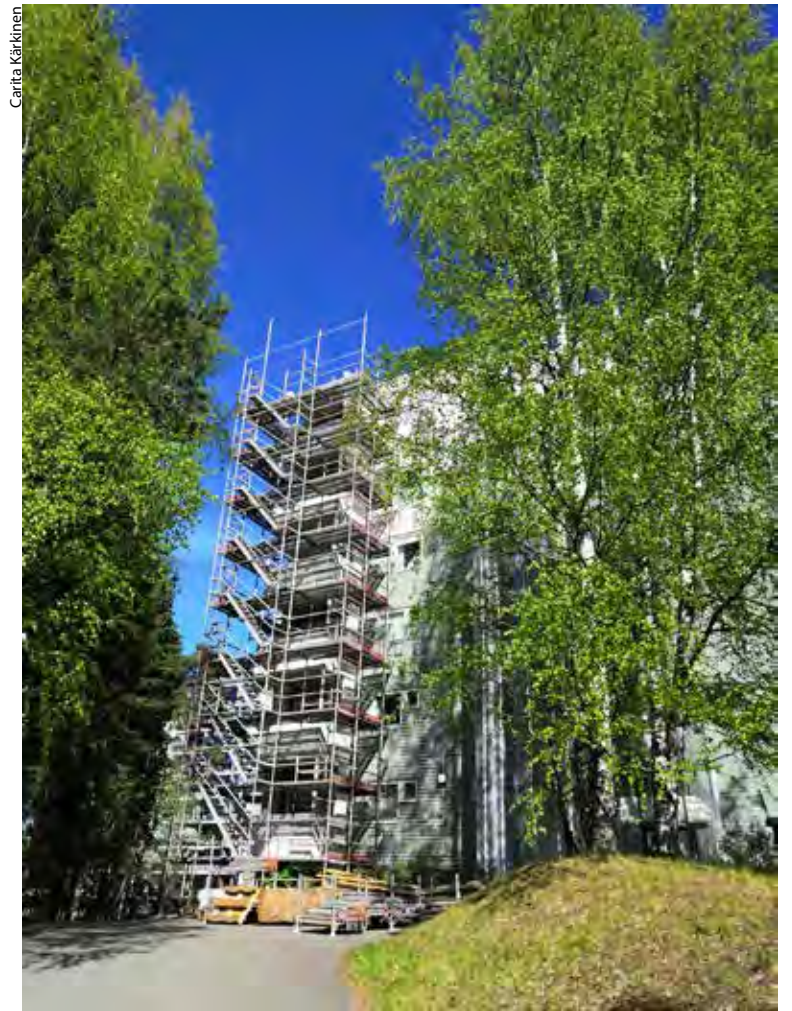

lähivuosina eteen yhä enenevässä määrin. Näillä alueilla voi silti olla vaikeaa löytää rahoitusta korjauksille. Suurin osa teknisestä korjaustarpeesta tulee omakoti- ja rivitaloista. Ainoastaan pääkaupunkiseudulla kerrostalojen korjaustarpeen osuus on suurempi. Muissa kasvavissa keskuksissa osuudet ovat suurin piirtein yhtä suuret.

Valtion täytetäkausjärjestelmä apuun

Osalle taloyhtiöistä on tiedossa haasteita korjauksien rahoittamiseen myös pääkaupunkiseudulla ja muilla nopeimmin kasvavilla alueilla. Yhtiökohtaisesti haasteet voivat poiketa suuresti toisistaan. Pienten taloyhtiöiden korjausten järjestäminen on myös pääkaupunkiseudulla haastavampaa kuin isojen yhtiöiden.

Väestöä menettävillä alueilla korjausten järjestäminen ja rahoittaminen ovat kaikkein hankalinta toteuttaa. Erityisesti matalimpien arvojen kiinteistöissä korjaushankkeiden toteuttaminen entisestään vaikeutuu, mikäli olemassa olevien rakennusten energiatehokkuuden vähimmäistasoja merkittävästi nostetaan. Yksi ratkaisu, jolla korjauksia voidaan edusauttaa, on asunto-osa-

Kerrostalon parvekeremontti käynnissä Vuosaarella.

keyhtiöiden perusparannusten valtion tarjoaman täytetäkausjärjestelmän remontointi nykytilanteen vaatimusten mukaiseksi.

Jos taloyhtiöiden rahoituksen valuvikoja ei pystytä korjaamaan, liian monen taloyhtiön asuinrakennukset jäävät isolta osaltaan korjaamatta, ja samalla myös päästö- ja energiatavoitteet jäävät osin toteutumatta, arvioi Kiinteistöliiton pääekonomisti **Jukka Kero**.

Tutkimuksen yhtenä tavoitteena oli kehittää läpinäkyvä sekä helposti toistettava menetelmä korjausrakentamistarpeen arvioimiseksi tulevaisuudessa. Raportin tilaajat olivat Kiinteistöliitto,

Kiinteistöalan koulutussäätiö, **Suomen Hypoteekkiyhdistys, Rakennusteollisuus RT ja Rakennusinsinöörien liitto RIL**.

Riitta Salasto

Aktiivista asukastoimintaa Turun Jyrkkälässä

Tapahtumarikas viikko koettiin Jyrkkälässä. Asukastoimikunta oli aktiivisena mukana.

Ensin järjestettiin Skeittaa, älä kiusaa -tapahtuma Jyrkkälän skeittiparkissa yhteistyössä 7 SB:n kanssa. Osallistujia tuli ympäri Turkua noin 200 henkeä.

Jyrkkälän romupäivä oli 17.5., johon asukkaat saivat tuoda turhat tavarat, jotka olisi muuten viety roskiksen viereen. Pelkkää sekajätettä syntyi noin 5.500 kg, lisäksi noin 20 pesukonetta, jääkaappia ja pakastinta, elektroniikkaromua (1 putkitelkari), vaarallisia aineita sekä paristoja. Asukastoimikunta oli opastamassa ja valvomassa, että lavat olivat tehokkaassa käytössä seitsemän tuntia.

Jyrkkäläpäivää vietettiin 21.5. aurinkoisessa säässä karaokea laulellen; asukkaat pitivät vilttikirppistä ruohikolla. Jongleerausta lapsille ja aikuisille opetti sirkustaiteilija **Kai Kuutamo**. Lapsille oli ohjelmaa, mm. pallon heittokisa, katumaalausta, lelun-

vaihtokirppis ym. Asukastoimikunta hoiti järjestelyt ja tietysti makkaran grillauksen jokaisessa tapahtumassa. Osallistujia tuli myös naapurilähiöistä. Osallistujia arvioitiin käyneen noin 300-400 henkeä.

Kolme tapahtumaa viikon sisällä vaati asukastoimikunnalta venymistä tapahtumiin, mutta selvisimme kunnialla kaikista tilaisuuksista. Kiitos aktiivisten jäsenten.

Hyvä yhteistyö kiinteistöyhtiön sekä hallituksen kesken tuottaa hyvän tuloksen. Se saa asukkaat viihtymään alueella, kun on mukavaa toimintaa. Tästä syystä olemmekin **KOVA:n** asukastyytävyysskyselyn kärkeä.

Jyrkkälä lukuina lyhyesti: 644 asuntoa, noin 1 350 asukasta, oma huolto ja siivous, 17 asuinrakennusta. Tästä on hyvä jatkaa! Aktiivista kesää kaikille.

Teksti ja kuvat:

Isko Laurell

Jyrkkälän asukastoimikunnan pj. ja Jyrkkälän hallituksen asukasedustaja.

Skeittitapahtumassa myös skeittimuraa.

Viimeisen kurturuusun poisto asukastoimikunnan pj. Isko Laurell ja tj. Lauri Ahonen.

Jyrkkäläpäivän tunnelmaa.

Toimivaa lähidemokratiaa Oulussa

Lintulammen asukasyhdistys ry hyväksyttiin kaupungin tukemaksi lähidemokratiorganisaatioksi vuonna 1986 Oulussa. Asukastoiminta aloitettiin vuonna 1997 eli tänä vuonna juhlistetaan matalankynnyksen toiminnan 25-vuotis-taivalta.

Höyhtyän Välkkeen asukkaiden olohuone toiminnasta vastaa asukasyhdistys yhdessä Oulun kaupungin kanssa. Asukasyhdistyksen puheenjohtaja **Tuija Pohjola** tuo esille koronan vaikutuksesta ikäihmisten yksinäisyyden lisääntymisen ja myös turvattuuden.

Työikäisten nuorten työttömi- en haasteet yhdyskuntatyössä ovat tärkeä osa-alue oman elämänpolun muodostamisessa. Järjestön mahdollisuus rakentaa työllistämispolkuja pitkäaikais-työttömille on yhdistyksen toiminnan keskiössä. Toimintaan on kaupungin avustuksen lisäksi saatu mm. Sosiaali- ja terveystyöjärjestöjen avustuskas **Stea**: kohdennettua toiminta-avustusta matalankynnyksen kohtaamis- paikkatoimintaan.

Tuija Pohjola, Lintulammen asukasyhdistyksen puheenjohtaja, kaupunginvaltuutettu ja liikuntaneuvos toimittila Höyhtyän Välkkeen ovella.

Asukasyhdistys vaikutuskanavana

Lintulammen asukasyhdistyksen perustoiminta-alueena on Höyhty, Lintula, Mäntylä ja Nokela. Oulussa asukastupien karsimisen takia toiminta ulottuu nykyään myös Karjasillan, Kaukovainion

ja Hiirtoisten alueille. Vuonna 2021 tilastoituja käyntikertoja oli tuvalla, viriketoiminnassa ja tapahtumissa 14 813. Lounasta tarjottiin 6 609 annosta.

Hyvinvoinnin yhteinen edistämistyö eri toimijoiden kanssa muun muassa hyvinvointitiedon tuottamisessa ja jakamisessa ovat keskeisiä asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen järjestämisessä. Perhekeskeinen ja ikävoimainen Höyhty -toimenpideohjelmia valmistellaan alueen asukkaiden ja verkostojen kanssa.

Tuija Pohjola kertoo tästä ja myös **Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen** ja kaupungin yhteistyöstä **Asukasliiton** valtakunnallisessa asumisalan seminaarissa Porissa 24.-25.9.2022. Tule kuulolle ja keskustelemaan. Ohjelma takasivulla.

Riitta Salasto

Kierrätysidea

Kierrätysideat facebookissa on saanut jo 61 800 jäsentä

Kasvata valitsemasi kukkatukka!

Tämänkertaiseen Kierrätysideaan Vaajakoskelta kotoisin oleva tekijä kehottaa vain hankkimaan seuraavia tarvikkeita: Kanisteri, huivi/kangaspala, korvikset, tussi, tarroja, narua ja kukka.

Ohje lyhyesti:

Leikkaa tyhjän kanisterin pohja irti. Visioi haluamasi kasvat

ampelille, piirtämällä tai tarroilla. Tee reiät ampelien reunoihin, solmi niihin ampelinnarut. Liimaa kangaspala muutamasta kohtaa kanisterin reunaan ja solmi se "kasvojen" yläpuolelta kiinni. Tee pienet reiät korviksille ja aseta korvikset. Aseta valitsemasi kukkatukka!

Niina Vehmaa

Kirjoittaja asuu Vaajakoskella.

Merenkurkun maailmanperintöalueella luonto herää

Samaan aikaan, kun puut alkavat vihertää, ruoho kasvaa ja linnut pitävät kevätkonserttiaan – on kaloille uusien alkujen aika Merenkurkussa. Kalat ovat toukokuun puolivälissä nousseet merestä sisäjärveen Fladaan eli kluuvijärveen. Sana kluuvi tarkoittaa sisäjärveä ja esimerkiksi Helsingin keskustassa Kluuvikatu on saanut nimensä sisäjärvestä.

Sillan avajais tapahtuma Bodvattnet runt -reitillä. Kuvassa Metsähallituksen projektipäällikkö Jonna Hagström (vas), nauhan leikkaajana Ralf Nybond, Björköön osakaskunnan puheenjohtaja ja Tuija Warén Metsähallituksesta (oik.).

Keväisin **Bodvattenille** nousee kutemaan puroa pitkin ensin haukia, sitten ahvenia, viimeisenä särkiä ja lahnoja houkutellessa myös lokeja ja merikotkia kala-apajille. Uusi polkusilta ylittää puron, joka yhdistää Bodvattnet-kluuvijärven mereen. Luonnontilaiset kutupaikat ovat kaloille mitä parhaimpia.

Kalat nousevat mielellään makeavetisiin kluuvijärviin, sillä kluuvit lämpenevät merivettä nopeammin tarjoten otolliset olosuhteet kalojen lisääntymiselle. Lisäksi kluuveissa on suojaavaa vesikasvillisuutta ja runsaasti eläinplanktonia kalojen ravinnoksi. Puro, Bodvattnet-kluuvijärvi ja puron edustalla oleva merivesialue on rauhoitettu **Björköbyn kalastuskunnan** toimesta kalojen lisääntymisen turvaamiseksi.

Silta suojaa kaloja ja luontoa

Kalojen rauhan turvaaminen on erityisen tärkeää, sillä esimerkiksi yhden kutuvalmiin ahvennaaraan mukana kulkee jopa tuhansia yksilöitä. Kalat kohtaavat keväällä monia vaaroja kutuvaelluksensa aikana, kuten kaloja saalistavat linnut tai vaikeakulkuisen matalat ja kiviset purot. Metsähallitus järjesti uuden sillan avajais tapahtuman 14.5.2022 lähellä sijaitsevaa **Saltkaretin näköalatornia**. Silta sai nimekseen **Märorygbron**.

Uusi silta tarjoaa paremman mahdollisuuden kalojen katseluun, on kaiteineen turvallisempi, ja antaa lisäksi luonnolle ja kaloille enemmän suojaa, sanoo projektipäällikkö **Jonna Hagström** Metsähallituksen Luontopalveluista.

Osa laajempaa vaellusreitiprojektia

Saltkaretin näköalatornista voi hyvin havaita pyykkilautamaisen maankohoamisilmion jääkauden jälkeen. Reitti Svedjehamnin Bodvattnet runt kuuluu Merenkurkun maailmanperintöalueeseen ja on osa laajempaan Björkö-Panike vaellusreitiprojektia, johon Suomen valtio on myöntänyt erillishoidon vuosille 2021-2023.

Uusi silta on tervetullut, sillä alueen kävijämäärät ovat olleet voimakkaassa kasvussa. Kä-

vijöitä on viime vuosina ollut noin 55 000. Uusi esteetön polku näköalatornilta kalojenkatselulavalle on merkittävä lisä alueen esteettömään tarjontaan.

Alueen kokeneimpiin oppaisiin kuuluva kalastus- ja maailmanperintöopas **Vesa Heinonen** kertoi kalojen kutuvaelluksesta ja maankohoamisen vaikutuksista kaloihin ja kalastukseen Merenkurkussa ja Ruotsin puolella Korkearannikolla, **Höga Kusten**. Paikalla oli myös Björköön osakaskunnan edustajia, joiden yhteistyö hankkeessa on ollut tärkeässä asemassa.

Kalojenkatselulava on rakennettu osana kaksivuotista Björkö-Panike-vaellusreitiprojektia, jota Metsähallitus toteuttaa yhteistyössä maanomistajien, kuntien ja sidosryhmien kanssa.

Riitta Salasto

Saltkaretin näkötorni alavassamalla. Ilmakuva.

Faktaruutu

Merenkurkussa tapahtuu maankohoamista noin 8,5 mm vuodessa ja sillä on suuri vaikutus lähiluontoon. Mannerjää viime jääkauden aikana, joka loppui 10 000 vuotta sitten, painoi maan kuorta alaspäin. Sen jälkeen, kun mannerjää sulii, alkoi maankuori taas hitaasti nousta ja syntyi ilmiö, jonka näemme maankohoamisena merenrannoilla ja niiden läheisyydessä.

Maankohoamista esiintyy koko Itämeren alueella, mutta Merenkurkun ympäristössä se on voimakkainta. Laskelmien mukaan maa tulee nousemaan niin paljon, että 2 000 vuoden kuluttua tulee olemaan maayhteys Vaasasta Ruotsiin.

Merja Mäen evakkomatka Sortavalasta Seinäjoelle

Karjalan evakkous on aihe, jota joku väittää jo loppuun kalutuksi aiheeksi kirjallisuudessa. Jos näin on, tulee hänen pitää lukea **Merja Mäen** kirja *Ennen lintuja*. Siinä on todella löytynyt uusi, tuore näkökulma Karjalan evakkotai-paleeseen ja siihen että sotaa on yksinkertaisesti pakko lähteä pakoon.

Kirjoittaessaan ei Mäki toki tiennyt, että aiheesta tulee polttavan ajankohtainen. Minullakin kirjaa lukiessani pyöri television uutiskuvissa evakkojonot, pelokkaat, väsyneet ihmiset, lapsineen, reppuineen ja nyssyköineen kohti tuntematonta päämäärää, pommi-paukutellessa Ukrainan taita-vaalla.

Merja Mäki ryhtyi kirjoitus-puuhin paljon ennen Ukrainan sotaa. Hänen ideansa perustui omiin karjalaisiin juuriin. Hänen edesmennyt isoäitinsä saapui siirtolaisena Kannakselta Käki-salmen seudulta. Hän päätyi asumaan Seinäjoelle.

Suvussa ei juuri kertomuksia evakkomatka

– Suvussani on melko vähän kertomuksia isoäitini evakkomatka- ja kokemuksista sijoituspaikkakunnilla. Tämä on tietenkin sääli, mutta toisaalta kirjailijana koen vapauttavana sen, että olen voinut rakentaa itse tarinani so-

Merja Mäki ei tiennyt kirjoittaessaan karjalaisten evakkotiestä, miten ajankohtainen kirjan hän kirjoitti.

dasta. Jos olisin käsitellyt oman sukulaiseni tunteita ja kokemuksia, olisin varmasti ollut kirjailijana liiankin hienotunteinen. Kun päähenkilöni on fiktiivinen, en pelkää rajujakaan konflikteja paperilla, Merja Mäki kertoo kirjansa lähtökohdista.

Kirjan päähenkilö nuori **Alli Alava** halusi kalastajaksi Laatokan saarelle. Sota kuitenkin romutti hänen suunnitelmansa ja samalla koko elämän.

Merja Mäki on tehnyt melkoisen määrän taustatyötä kirjaa varten. – Tein noin viisivuotisen taustatyön romaanin kirjoittamista varten. Tutkin sekä asia- että fiktiivisiä aineistoja.

Luin laajasti tietokirjallisuutta, arkistomateriaaleja ja aikalauskertomuksia, katselin dokumentteja, tutkin valokuvia, vierailin museoissa, kerran olin sankarivainajan hautajaisissa. Toisaalta tutustuin myös siihen, miten kaunokirjallisuus sotaa käsittelee, kävin teattereissa ja draamallisilla museokierroksilla, kokeilin kerran larpata sotaa. Ja lehmä Muurikki ja Lentohevonon, Korvenkukka, piti kuljettaa Laatokan jäätietä Sortavalaa ja siitä läpi kävellen pimeän maan länteen. Suomi oli liikkeellä eikä kukaan voinut taata turvallista paikkaa.

Faktoihin voi luottaa

Ennen lintuja on kirja, joka kertoo varsin yksityiskohtaisesti, mitä evakkoon lähtijät pakkasivat mukaan ja mitä jättivät.

Merja Mäen kieli on elävää ja mukaansatempaavaa. Nuoren tytön vaivalloinen ja osin vaarallinen matka läpi sotaa käyvän Suomen on huikea. Taustalla kummittelevat kodin jättäminen, Sortavalan pommitukset, kotitanhuvien jättäminen Neuvostoliiton sotakoneistolle ja uusi tuntematon myllertävät päässä. Perille on päästävää ja kuljetettavat lehmät saatava pysymään hengissä. Ja oma henkikultakin pitäisi säästyä.

Saapuminen Pohjanmaalle ja vastaanotto siellä oli väsyneille matkalaisille hämmäntävä kokemus.

– Haastattelemani karjalaiset ovat pääosin olleet vielä pieniä lapsia tehdessään evakkomatkan ja saapuessaan sijoituspaikkakunnille. Keräsin kirjaani erilaisia muistoja ja lauseita evakkojen vastaanotosta Pohjanmaalla. Joku oli jopa sanonut ikävästi ”Ajatteles, kun jaksoivat tänne asti kävellä kerjuulle, vaikka olisi ollut omatkin maat viljeltävänä”. Siihen karjalaisilla oli valmis vastaus: ”Sota on maksettu karjalaisten mailla”.

Kirja on myös Allin tarina, naisen kohtalo Suomen kohtalon vuosina. Allin käy lopulta hyvin, hänestä tulee vähitellen nykyai-

kainen nainen. Laatokka jää mielen pohjalle.

– Alli Alavan uusi elämä lutviutui vähitellen. Joku pelkäsi, että ”karjalaisista on vaivaa ja että ovat kuin venäläiset...mutta olette iloisia ja puheliaita joka auttaa teitä kotiutumaan uuteen paikkaan.”

Kaikkea ei voi saada, mutta unelmiaan voi toteuttaa vaikei pääse takaisin Karjalaan. Ainahan voi lähteä Helsinkiin sairaanhoidon opistoon tai suostua pohjalaisen maanviljelijän kosintaan.

Merja Mäki on itse neljättä sukupolvea sodan kokeneista aikuisista laskettuna. Hänen lähipiirissä ani harva on enää elänyt samassa taloudessa sodan kokeneen henkilön kanssa. – Kokemukseni vuoksi ikäpolveni käsittelee sotaa eri perspektiivistä kuin sotaa lähempänä olleet sukupolvet. Keskustelua on tärkeää pitää yllä, sillä ulottuvathan sodan ylisukupolviset traumat vielä minunkin sukupolveeni. Kirjoittaminen on minun tapani pohtia koettua ja perittyä. Luulenpa, että jatkan sota-aiheesta kirjoittamista.

Hilkka Kotkamaa

Naishlovneneja ja jazzlaulua kevään hengessä

Klovnifestivaali Punainen helmi toi toukokuulla Helsingin Kaapelitehtaalla tekee elämän absurdiudesta railakasta taidetta. Tarjolla oli nauruhermoja hersyttävää ja kiusaannuttavakin kattaus klovneriaesityksiä Suomesta ja maailmalta.

Historian saatossa enemmistö klovneista on ollut miehiä, mutta kansainvälinen Klovnifestivaali Punainen helmi on vuosittain nostanut valokeilaan huikeita nais- ja muita sukupuolia edustavia klovneja jo yli vuosikymmenen ajan.

Minuun vetosi eniten runoksi itsensä luuleva ranskalainen **Pouk Personne**, alias **Barbara Gay**, jonka esitys on *Chair à la Poème*. Mainio veijari riisuu minuutensa ja säkeensä luodakseen yhteyden katsojan ja klovnin välille. Rankankielinen puhe runon portaista menee perille englanninkielisenä seinätekstinä yleisölle. Jo alussa naruihin, korsettiin ja moninkertaiseen vaatetukseen pukeutunut runohahmo saa kaikeksen huomion.

Pala palalta tarkastelemme elämää, saamme kuulla elämänsä viisauksia, asuja ja naamioita riisutaan. Pouk-hahmo vapautuu nyöreistä ja vaatteista, avautuu itse ihmisenä yleisölle. Puvut, muoto, ääni, liike – koko olento

Pouk Personne, alias Barbara Gay, luulee olevansa runo ja riisuu itsensä esityksen aikana.

on säkenöivää tarinankulkua. Koskettaminen ja kohtaaminen ovat tärkeitä. Lopuksi hahmo on jo ilman vaatteita, vapautunut kaikesta. Taiteilija riisuu perukin, on katsojille oma itsensä ja lähestyy eturivin katsojia lämpimästi ja puhuu heille.

Monikansallinen **ABA NAIA** -kollektiivi muuntaa ähkimiset ja huokailut puhutuksi kieleksi ”kapinoidakseen patriarkaattia vastaan”. Kohteena oli komea äänimies, jota stressattiin lukuisilla mikrofoniohjeilla. Kapina kutistui aika vastenmieliseksi avustajatyöntekijän kiusaamiseksi.

Enemmän pidin virolaisen **Julia Maslinin** *Choosh!*-esityksestä, jossa nälkäinen itäeurooppalainen klovni matkustaa kotikylästään Amerikkaan hotdogille. Choosh tarkoittaa ”bullshittiä”, paskanpuhumista. **Taina Mäki-Ison** *Piilossa* -lastenesityksessä leikittiin ihastuttavasti moniaistisessa pesäkolossa. Kolme-neljävuotiaat karkasivat mukaan.

Festivaali huipentuu aina *Punainen helmi -iltamaan*, joka tuo yhteen klovni-miniesitykset. Eniten viehätyn **Johanna Keinäsen** ja **Kaisa Niemen** *Chemical Abstracts Servicestä*, joka on vauhdikas, hyvin rytmitetty nykytanssin itsensä likoon laittavalla huumorilla. **Henna Hakkaraisen** saksalaisen tohtorin komenteleva valmennushetki puri myös. Iltamia sai seurata myös suorana livestream-esityksenä.

Aleksanterin teatteri laulaa jazzia

Aleksanterin teatteri on vanha venäläinen teatteri Helsingissä ja suomalaisen oopperan rakennus, joka kaipaa kunnostusta ja uutta ostajaa. Sen kauniissa, tunnelmallisessa pääsalissa esitetään oopperoita, musikaaleja ja tanssiesityksiä. Toisen kerroksen ravintola osoittautui yllättävän sopivaksi paikaksi Jazz Loungeen, lauluiltaan. Yleensä se on ollut väliaikojen ja jatkojen viihtyisiä, koristeellinen paikka.

Laulaja, Pietarissa koulutettu näyttelijä **Anastasia Trizna** tulkitsi vakiopianistinsa **Valeri Nikitinin** ja vierailevan kontrabasistin **Shane Maxkenzen** kanssa mielenkiintoisen monipuolisen lauluohjelman jazzstandardeja, balladeja ja bluesia. Trizna on kahdeksan vuoden ajan kuljettanut katsojia kreivitar Amalie Adelbergin elmästä yli 140-vuotiaan teatterin perustamisvaiheesta. Oppaana hän lauloi vain muutaman kappaleen kierroksilla.

Trizna on luonut uuden, toimivan konseptin. Hän on sydämelinen, esiintyy, joka ilahtuu nähdessään elävän yleisön paikalla

Anastasia Trizna laulaa lokakuulla 2021 samassa Aleksanterin teatterin ravintolassa. Pianistina Valeri Nikitin.

viettämässä ihanaa iltaa livemusiikin parissa. Laulu tulee tavattoman luontevasti, pinnistämättä hänen kurkustaan. Eniten minuun vaikuttivat *Alone Together*, *Good Morning Heartache* ja *Speak Low*. Huikea oli **Nina Simone** -tribuutti *Wild is the Wind* ja laulajan bravuuri *The Narness of You*, joka menee sydämeen. Trizna on myös säveltänyt Nikitinin kanssa vaikuttavat *Nord Song* ja *Reasons* -laulut.

Risto Kolanen

Koulutettu henkilökuntamme
takaa korkean laadun ja
aikataulussa pysymisen

Tinkimätöntä laatua
vuodesta 2008

Yhteystiedot

Linnintie 6
07560 Pukkila

Aarne Toukola
p. 0500 438 863

INTERNATIONAL
SOCIAL HOUSING FESTIVAL
14-17/6 2022, HELSINKI, FINLAND

Sosiaalisen asumisen
kansainvälinen kaupunkifestivaali (ISHF)

<https://socialhousingfestival.eu/>

ASUKKAILLE PÄÄTÖSVALLTA
ASUKASLIITTO

Asukasliiton valtakunnallinen asumisalan seminaari Porissa 24.-25.9.2022

Original Sokos Hotel Vaakuna, Gallen-Kallelankatu 7

Seminaarin ohjelma

Lauantai 24.9.

11.30 – 12.45 **Lounas ja ilmoittautuminen**
Tervehdyspuhe, Asukasliiton pj. **Hans Duncker**

12.45 – 13.15 **Porin kaupungin tervehdys**
Kaupunginhallituksen pj. **Arja Laulainen**

13.15 – 14.00 **Yhteisöllisyys**
Esiintyjä vahvistetaan myöhemmin

14.00 – 14.15 Tauko

14.15 – 15.00 **Oulussa kolmas sektori hyvinvointia rakentamassa – Aurinko kurkistaa metsän takaa**
Tuija Pohjola, Lintulammen asukasyhdistyksen pj.

15.00 – 15.45 **Ahdammeko ihmiset koppeihin?**
Jussi Särkelä, Vantaan Asunnot Oy:n hallituksen pj. Oulu

15.45 – 16.15 Kahvitauko

16.15 – 16.45 **Satakunnan kehittäminen ja elinympäristöt**
Alueiden käytön johtaja **Susanna Roslöf**, Satakuntaliitto

16.45 – 17.30 **Vuoden 2022 asukastoimijan julkistaminen**

19.00 Illallinen hotellin ravintolassa

Sunnuntai 25.9.

10.00 – 11.30 **Porin opastettu kiertoajelu**
(HUOM! **Ennakkoon ilmoittautuneille**;
bussi tilataan osallistujamäärän mukaan)

12.00 – 13.00 **Pohjoismaisen yhteistyön uudet tuulet ja Länsirannikon raja-alueellinen yhteistyö: esimerkkinä Merenkurkun neuvosto EAYY**
Olav Jern, Senior Advisor, Merenkurkun neuvosto EAYY
(Eurooppalaisen yhteistyön yhtymät)

13.00 – 14.00 Buffet-lounas

14.00 Lähtö kotiin (yhteiskuljetukseen osallistuvat)

Muutokset ohjelmaan mahdollisia.

Sitova ilmoittautuminen 26.8.2022 mennessä
nettisivujen lomakkeen kautta osoitteessa
www.asukasliitto.fi